

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 10 JULI 1921.

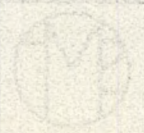
HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

DEN NYASTE ROLLEN

Lagerada möbler för sommarestad och lädågar
SVEDESKA MÖBELFABRIKEN

FÖR IDUN AV STEPHAN GROSSMANN

NYLIGEN SLÄPADE MIG EN DIKTARE med till en repetition på teatern. Har man så där en tio år varit teaterkritiker, så är man glad åt att en gång gå på teatern utan att behöva åse ett stycke "å ämbetets vägnar". Då tycker man mer om repetitioner än föreställningar och mer om "pauser" än arbete.

Under en sådan "paus" satt jag i ett hörn tillsammans med en gammal, mycket erfaren och mycket godmodig teatermänniska. På den teatraliskt belysta, kulisslösa scenen sågo vi en ung, skön skådespelerska, en hög, blond och bländande uppenbarelse, inte av den där alldagliga, magra, kantiga typen utan fyllig på samma gång som slank. Hon bar sin historiska kostym med grace; det var ett nöje att se henne i den fladdrande dräkten springa fram och tillbaks över scenen; man måste därvid ofrivilligt tänka på den sengrekiska plastiken. Då akten började skulle hon tala, och detta var det sämsta i hennes prestationer. Hon talade med iver, ja, t. o. m. med värme. Hon följde regissörens minsta vink och man skulle inte mera läraktigt kunnat återge spelledarens ton. De ursprungliga talangerna äro emellertid inte så läraktiga; de hämta inte sina toner utifrån utan inifrån; de äro envisa men äkta; oläraktiga, men uppfyllda av den egna själens överflöd.

Regissören, inte fullt tillfreds, uttalade den viktigaste satsen ännu en gång med den mest noggranna betoning, men satsens musik långsamt markerad i höjningar och sänkningar, så att man skulle kunnat fasthålla den i noten. Skådespelerskan eftersade satsen lydigt — ivrigt, hon iakttog exakt regissörens betoning, tempo och pauser, och dock klingade satsen i hennes mun inte övertygande. Det felade ännu något.

Under mellanakten sade ovannämnde teatermänniska till mig: "Ser ni, det är resultatet av den nya tidsåldern". Det låg snarare förtret än tillfredsställelse, snarare indignation än belåtenhet i rösten. "Ni är inte tillfreds med resultatet?" frågade jag. — "Tillfreds? Skulle jag vara tillfreds? Se på den här flickan, som nyss bemödade sig med den där satsen. Hon är en av de vackraste flickor, som någonsin varit vid teatern. Ett väluppfostat, mycket ivrigt, väl disciplinerat barn. Sannolikt ska mamman hämta henne från repetitionen, men inte för att bevaka henne, det är alls inte nödvändigt, utan för att understödja och hjälpa den uttröttade, för att sätta henne tillrätta i vagnen och för att skära sönder maten på tallriken för henne.

Dottern är sannolikt trött efter provet. Ni ska veta, att denna vackra flicka är en ofantligt flitig arbetare. Vill ni lära känna hennes arbetsdag? Hör på! Klockan 7 på morgonen var hon med vid en filminspelning. Den räckte till halv 11. Klockan 11 fördes hon i filmbolagets bil hit. Här repetera-

Den bekante tyske skriftställaren Stephan Grossmann lämnar här nedan för Idun en spirituellt framställning av "den nya skådespelerskan" såsom typen för en ny tids nya unga kvinna. Det är visserligen en tysk konstnärinna, som stått modell för hans skildring, men vad han säger har säkert tillämpning också hos oss.

Sibyll Binder.

de hon ivrigt till kl. 4 — hon är nämligen mycket äregirig — halv 5 åter hon. Om hennes nerver tillåta, lägger hon sig därefter en halv timme. Under tiden ringa emellertid filmmänniskor, agenter, författare och andra på i

telefon. Kl. sex måste hon åter fara till teatern, ty kl. 7 skall hon uppträda där. Kl. halv 10 är hon färdig här, men då väntar redan bilen från en kabaret, där hon kl. halv 11 skall uppträda och sjunga ryska sånger. Halv 12 på natten är hon hemma alldeles uttröttad. Hon kan emellertid säga att hon — utan att vara något geni — med allt detta arbete tjänar sina modiga 15- till 20,000 i månaden, och detta på det anständigaste sätt. Hon har ju heller inte tid till några snedsprång. Hon är alltför trött för äventyr, och hennes timplan på minuten uträknad, tillåter henne inte något som helst oförutsett steg. Om hon någon gång har lust att gå på en fest, en soaré eller ett rendez-vous måste hon — eller mamman — först se igenom veckans schema. I allmänhet har hon emellertid ingen lust till dylikt; arbetet har henne helt i sina klor." — Han hade blivit alldeles upphetsad. — "Ja är det inte ett rent bakvänt tillstånd", fortfor han vredgad. "Arbetsmänniskorna nöja sig med ett prestationsminimum och veta knappast, vad de ska göra med sin fria tid, och dessa vackra barn, vars uppgift det vore att genom sitt vederkvickande väsen, genom sin blotta tillvaro skänka oss arma arbetsnarrar en smula glädje, de arbeta och slita ut sig och förgäta sitt egentliga livsverk. I det dagliga arbetsbullret förstå de inte, att de finnas till för att inlägga en smula förnuft i livet för oss arma arbetsfanatiker. Vi skulle tjäna skönheten; i stället arbetar skönheten och det fula går och spatserar. Fy tusan, ä de' en tid — — — Om ni tittar på flickan där ute i ljuset, så ge akt på, hur allvarligt, sorgset och bekymrat uttrycket i hennes näpna lilla ansikte är. Alltid ögonbrynen hopdragna, alltid en skugga på pannan, alltid en affär i huvudet." — Han var så vredgad, att jag inte ville störa hans monolog. — Naturligtvis var sådant inte heller, som det borde för 20 år sedan. Då hade i varje fall inte en så vacker flicka filmat, inte repeterat så våldsamt och säkert inte på kvällen efter teatern uppträtt på kabaret. Den gamla teaterns korruption, som nu lyckligt drivits ut, tack vare Rickelt och andra sedliga nyskapare, skulle inte ha lämnat flickan oberörd; något gammalt kommerseråd skulle ha klätt henne i siden och spetsar, hon skulle tillbragt vintern i Nizza och sommaren i Tyrolen. Kanske hade hon inte kommit så långt konstnärligt, vilket visserligen inte varit någon så förfärligt stor olycka. Vid en värdesättning av sin mission hade hon kunnat säga, att hon lyckliggjort några, kanske många människor, bland vilka visserligen dessa gamla filurer till kommerseråd också funnits, men därjämte säkerligen också en eller annan levnadsfrisk yngling och kollega. För 20 år sedan hade man sett en sådan flicka över axeln, eftersom hon endast förmått spri-

Fred och frid.

Förr bars himmelens maning till frid av julens stjärna.

Nu vår mörka jord har fostrat ur egen hjärna

budet som steg

mot himlens boning

— fast himlen teg —

om folkens försoning,

och till sist från det höga Versailles

freden kom som en blomma i maj.

Fred — låt vara, men friden... Bliva vi ej bedragna?

Våldet ännu har makten, örnnarna hacka de slagna,

där Germaniens unga

själar

under de tunga

ök för trälar

skola spegla i seklens ström

svunnen storhets otroliga dröm!

"Frid på jord" är en blomma, ingen på jorden funnit.

Blott som stjärna i mörkret har den i mörkret brunnit.

Stormar, brusen.

Dold tycktes Herran.

Juleljusen

lyste så fjärran.

Låt dem lysa i stjärneflock

för de skuldlösa barnen dock!

FREDRIK VETTERLUND.

Lackerade möbler för sommarbostad och trädgård

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

Besök någon av våra utställningar eller begär katalog

SOMMARNÖJET. AV E. WALTER HÜLPHERS

ADJUNKTEN HOLM HADE REST ut till landet för att se till sina kupor och rabatter omkring sommarnöjet. Sommarnöjet utgjordes av en stuga om tre rum och kök, däri inberäknat de två krypin på övre botten, som användes till sovkammare av de fyra barnen, två gossar och två flickor. Stugan med sin vita flaggstång på gårdsplanen, täppan, vari han odlade grönsaker och upplagt gurk- och melonsängar och jordgubbsland, hade blivit en bild av allt han förstod som befrielse efter vinterns slaveri bland dammiga luntor och dammiga människor i verket. Som lantlig skönhet, som den enda fläck utom familjegraven ute vid Solna, vilken han kunde kalla sin. Han hade kommit över den en gång före det stora kriget, medan han ännu ägde ett litet, genom otrolig akksamhet hopsparat kapital och sådant ännu kunde överkommas "för penningar". Sen kom dyrtiden, och det såg ut, som om dyrtidstilläggen aldrig skulle nått fram till den blygsamma anställningen i statens tjänst, som snart i tjugufem år varit hans. Vål hade han kunnat sälja stugan, om han så funnit för gott, till dubbla inköpspriset, han hade vid ett tillfälle varit mycket frestad. Men var skulle sen barnen fått bli solbrända och starka i solsken och frisk luft?! Nej, han sålde inte, han tog på sig extra arbete för att slippa, kämpade, så att håret blev grått och tunnt vid tinningarna.

Han fick sin belöning:

Trädgårdstäckan, som han utvidgade, gav under nödtiden ett välsignat tillskott till hushållet. Gud vete, hur det till sist skulle gått utan den! Man hade till och med uppfött en griskulting, det gav sovel till den hemväxta potatisen, barnen hade repat gräs till kaniner, mor, Signe, hade hållit höns, det gav både ägg och söndagsstek, meloner, frukt, rosor, bär och annat hade lämnat ansenligt bidrag till den ständigt stigande hyran inne i staden. Ja, när han lade allt till allt, vad sommarnöjet varit och vad det var, där det låg inbäddat bland träden, med utsikt över sund och lövträdsklädda holmar, kände han att detta var en del av honom själv, att han älskade det som sin ögonsten. Han hade förut arbetat tyst som en liten mus, men nu gick han, att taga halmen från stammarna på rosenbestånden. Utan att han själv märkte det började han vissla, solskenet kändes så varmt och vänligt i dag, bina surrade kring kuporna, igelkotten hade vaknat och drog omkring i gräset vädrande efter mask och ollonborrar.

I grund och botten och om bara inte den ständiga ekonomiska knappheten varit, var

da på sin höjd en smula erotisk kultur. Nu utbreder hon, det skadar inte, konstnärlig kultur. Därför åtnjuter hon också aktning. Hon har ju alls inte tid att sprida erotisk kultur. Hon arbetar som på ackörd. Hon är en duktig, arbetsam samhällsmedlem. blott le gör hon sällan utom när regissören gör det före." Den unga skådespelerskan kom förbi oss. Den gamle teatermannen lyfte artigt på hatten. Det låg kanske alltför stor respekt i gesten. — Därefter lämnade vi repetitionen. Ute i ljuset tog han min arm och berättade: "Har ni hört talas om wienskådespelerskan Josephine Gallmeyer? Hon var ett geni. Jag har ett fotografi av henne. Därpå har hon med stora bokstäver skrivit snett över bilden: "Nur kan' Achtung" = Bara ingen "respekt" (eller "Respekt" undanbedes).

han nog en ganska lycklig människa. Signe, hans hustru, hade under den tunga tiden ärligt stått vid hans sida. Så hon hushållat och spart, så hon vänt och åter vänt på tygstyckena för att få dem att räcka till åt slitvargarna. Gud ske lov, att de fått vara friska! De gamla hade fått lära sig, att de ej endast levde för sin egen del och att brott mot den lagen straffade sig, det månne gälla enskilda eller nationer. Men nu likade det sig tydligen till vår, inte bara den, som klädde marken med vitsippor och grönska, som kom det unga lövet att slå ut på björkarna, tills de tycktes stå med guldfleur i solskenet, utan även till en vår för människorna. Ack, hade det inte äntligen blivit fred, hade inte priserna börjat falla, kude man inte åter utan vända tänka på barnens skor och kläder! Nu kunde det kanske till och med bli över till den dräkt, som Signe så väl behövde. Ack, den dag, han äntligen fick lämna henne penningar till den dräkten, skulle för honom bli en stor klang och jubeldag!...

Någon kom skyndande på vägen, som ledde från järnvägsstationen en liten bit därifrån. Hade han männe stått och tänkt så intensivt på Signe, att han nu såg henne komma där i en hallucination? Sannerligen var det inte hon, och vad hon gick hastigt! Med ens kände han sig bli alldeles stel av beklämning, han blev hålig och askgrå i ansiktet, så slängde han vad han hade för händer, skyndade brådskande emot henne, mötte henne flämtande vid grinden.

"Är det något med barnen?" frågade han hest.

Hon ruskade på huvudet, men tårarna brusto fram över det bleka ansiktet och snyftande gömde hon ansiktet mot hans bröst.

"Vad är det Signe, vad är det?!"

Under hans lugnande smekningar stillades hennes gråt. Äntligen kunde hon berätta:

Det hade kommit bud från hennes mor, att en yngre bror, Sigvard, som var anställd i en bank, hade spekulerat i papper med bankens

KÄRLEK SKÄNKES EJ EFTER FÖRTJÄNST

MIN DOTTER ESTER SKALL SKILJAS. Hon var nyss här och berättade det, men jag fattade ingenting mera än själva faktum. Varför skola de skiljas? Har en tredje person kommit emellan dem, sörjer min dotter över brytningen?

Ester talade bara om den ekonomiska sidan av saken och om hur hon skulle reda upp de praktiska problemen — henne själv fick jag inte tag i, och jag är för gammal att lösa en ekvation med så många obekanta. Jag ser den nya tiden i fågelperspektiv från mina vindskupor och känner den bara genom hörsågen.

Nu väntar jag att mina andra döttrar skola berättas för mig om denna stillsamma tragedi, och förklara varför det just blev Ester som alltid varit den bästa hustrun och den mest uppoffrande modern.

— Saken är enkel nog, säger min ogifta och litet livsbittra dotter Anna — Ester är inte ung längre och fem barnsängar i tät följd är inte precis något skönhetsmedel. Förresten har hon aldrig sparit sig, och aldrig vilat. Hon har själv vakat när barnen varit sjuka för att spara in sköterskans arvode, och varit utan tjänare för att mannen skulle få betala studieskulder. Arbetet och vakan ha givit henne gråa hår, men män tycka inte om gråa hår,

pengar och, som så många andra, förlorat. Nu kunde han vänta revision vad dag som helst, varvid han naturligtvis genast måste bli häktad.

"Vi måste rädda honom, Rudolf, kosta vad det vill, måste han räddas!"

Rudolf Holm hade trott, att han var en stark man, men nu trängde ett låte som från ett plågat djur upp ur hans strupe.

"Vi måste rädda honom, Rudolf, om inte för hans egen skull, så för mors, som inte orkar leva, om det skulle hända något med Sigvard. Åh, han har inte handlat i ond mening, och betänk, hur ung han är, en ung människas liv kan bli helt förstört!"

Så där ja, nu kom olyckan för att riktigt pröva hans njurar, grått och tungt sänkte sig ett gräväder ned över hans axlar! Skulle det kväva honom, skulle han kunna släppa allt för sin kärleks skull?

Endast ett ögonblick hade han sviktat under bördan, nu sade han med så trygg och behärskad röst han någonsin kunde åstadkomma:

"Lugna dig, kära! Säg bara, hur stor summa, du behöver!"

"Sju tusen! Det övriga blir täckt genom de andra syskonen och mor!"

"Gud ske lov", kom det befriat ur hans bröst, "då står det ännu i vår makt att hjälpa!"

Men nu, när beslutet var fattat, när kampen var över, kände han ett så häftigt tryck över hjässan, att han måste ta igen sig en smula, innan han orkade gå.

"Vi får resa hem medsamma, hit får väl någon annan komma och ordna, det blir bäst så."

Han återvände till stugan, återställde redskapen på dess plats, tvättade jorden av händerna och hängde arbetsförklädet i den skrubb, där han brukade förvara det. När han var färdig, hade fru Signe stökat till rätta. De gingo ut, stängde dörren och nådde grinden.

Men där stannade Holm.

"Vill du gå före några steg, det var någonting jag glömde."

Fru Signe nickade och gick. Själv vände han om.

Han gick fram till stugan, steg upp på trappan, stod, där han stått så många lyckliga och soliga dagar, och såg ut över fjärdarna och sunden. Så stilla, så vänliga, så nya lågo de där! Och nu kunde han inte hjälpa det, plötsligt sjönk han på knä och blev liggande med pannan lutad mot den svala väggen. Tårarna droppade ur hans ögon, utan att han förändrade en min, droppade, droppade, tills de bildade en mörk fläck på det förut mörka träet i trappan.

Äntligen reste han sig, skakade av sig och skyndade efter hustrun med långa steg.

När han inhämtat henne undvek han hennes frågande blick.

"Det blir en smula tungt för dig och barnen", sade han, "men jag har anbud på stugan och är nu glad åt att få sälja den."

Då skakade en snyftning hela hennes kropp.

"Se så, gråt inte! Alltid föder Gud korpen, bara han strävar till det, som är gott och rätt!"

Hon tog hans hand, och, innan han kunde förhindra det, hade hon kysst den.

Han lade armen om hennes liv, och stilla försvunno de bortåt vägen...

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

MINA LEVNADS MINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

Kap. 22.

MERA FRÅN GEIJERSKA GÅRDEN.

DET VAR ETT RIKT LIV JAG FÖRDE i Geijerska gården. Först hade jag mitt stora hushåll. Med tjänstefolket voro vi femton personer varje dag. Men jag hade mycket duktiga och snälla jungfrur, och hushållet har aldrig tyngt mig. Om allt går efter en bestämd ordning och med gott humör, går det också ganska lätt. På den tiden var det ändå på ett helt annat sätt man förde hus än nu till dags. Om hösten och vid jultiden fick man lov att göra stora uppköp, eftersom man inte kunde få vad som helst i bodarna. Man kunde nästan sammanlikna det med krigstiden, då man också fick samla vad man kunde, för kommande behov.

Först var det höstmärknaden, då alla grönsaker skulle köpas upp för vintern. Då stod det packat med trädgårdsmästarnas vagnar längs ån och på Riddartorget, och hela torn av kålhuvuden funnos uppstaplade bredvid potatistunnor och lärar med morötter och purjo och palsternackor. Där var så mycket att man befann sig i valet och kvalet, vad man skulle välja av allt detta överflöd, och det hände ju, att om man hade försett sig vid en vagn, upptäckte man strax efteråt en annan, där man hade kunnat få bättre eller billigare saker. Men skulle man alltid välja det bästa, borde man ju först gå hela världen runt. Till och med i valet av en fästmö kan ju en man förhast sig och strax efter förlovningen upptäcka en annan, som är både vackrare och bättre, och en oändlig massa, som är alldeles lika bra. Man fick vara belåten med vad man hade fått och se till att få det forslat hem och nedstuvat i källaren, där man gjorde det mesta möjliga för att bevara grönsakerna för råttornas aptit.

Efter julen kom Distingsmärknaden, då alla norrlandsbönder infunno sig med slädarna fulla med fågel och renstekar. Då var det alltid mycket snö, och man fick vara rätt tidigt ute för att tillskansa sig den bästa fågeln. I långa rader höllo slädarna, täckta av skinnfällar, och under dem var det överflöd av järpar, orrar och tjäder, frusna, vita harar och väldiga, stenhårda renstekar. Nå-

got av härligheten måste man ju ha tag i, och i dessa goda tider kunde man få ett präktigt tjäderpar för fyra, ja tre kronor. Man sprang omkring från släde till släde, väl påpälsad med huckle över mössan, och synade de olika fågelparen, medan små lampor brunno här och där för att upplysa morgonskymningen och kyrktornen reste sig som två svarta jättar över våra huvuden. Fågeln man förde hem i triumf var ämnad att bjuda frammande på. Min man sade att jag indelade vårt umgänge i två delar; dem, som man bjuder och trakterar med fågel, och de andra som komma av sig själva och blott få en kopp té. (Jag tror nog att de senare voro de roligaste.) Det mesta av baket företogs också hemma, och våra små skorpar voro mycket omtyckta. När doktor Waldenström kom hem, tog han gärna fickan full av nygräddade skorpar med sig i vagnen för att trösta sig med på sin rond. Ibland hade jag fem frukostar på olika tid, allteftersom barnen kommo från skolan eller min man återvände från föreläsningen, och måltiden förtärdes alltid med strykande aptit, så att ofta tallrikarna var det enda som återstod, när frukosten var slut. Fastän alla födoämnen voro billiga — i jämförelse med vad de nu kosta — gick det mycket åt, så att det var svårt att få pengarna att räcka till. Vi hade nästan alltid bekymmer för utkomsten, och dock arbetade min man nästan över förmågan. Lyckligtvis kunde vi också slå bort våra ängsliga bekymmer, eftersom så mycket i livet intresserade oss, och man kan ju inte arbeta mera än man kan. Förresten skulle jag vilja råda unga husmödrar att inte taga sig småsaker allt för när och behålla sina motgångar för sig själva. Det behövs inte heller att en husmor, som håller sig med tjänstfolk, lägger sin näsa i allt, utan hellre med förtroende överlämnar sysslorna till de olika tjänarna. Om envar av dem känner sitt ansvar och får tack för sitt arbete, ger det dem mycket mera tillfredsställelse, än om frun i huset jämt avbryter dem eller lägger sig i deras sysslor. Jag tror, att överkommandot är det viktigaste, så att envar känner, att det finns ett par ögon, som se och övervaka att det hela är i ordning. Min man brukade säga: "Man skall inte höra maskineriet knaka", och jag gav honom rätt däri. Det är

mycket ledsamt med husmödrar, som inte kunna tala om annat, än om hur man bäst lägger in ärter, vilka sotare som rensa kakelugnarna mest tillfredsställande, om priset på köttet hos olika slaktare o. s. v. Men lika sorgligt är det att höra husmödrar beklaga sig över sin tunga lott att behöva tänka på mat och kläder, på renlighet och sparsamhet, som dock allt är ytterst prosaiska saker. Jag kan inte alls dela deras åskådning, då jag finner en husmors kall vara något av det mest poetiska som finns. Det är ju i hemmet hela vårt livs drama skall utspelas, och då är det av vikt, att skådeplatsen är tilltalande. Kanske inte alla äro så ömtåliga för detaljerna, och det är kanske en lycka att inte vara det. Men för min del kan jag inte arbeta, knappast tänka redigt i ett oordentligt rum, och färgen på en tapet eller en soffkudde kan inverka avgörande på min fantasi. Det är då lätt att föreställa sig vad hemmets inredning, ordning och måltider skola bidra till att familjen finner sig väl. Så var det ju den gången den lyckliga tiden, då mina barn voro små och jag hade dem alla omkring mig. Den tiden kommer aldrig åter! Och så hade vi välsignelsen av en trädgård, som omgav oss med löv och blommor och fågelsång.

Då alla barnen voro borta, skrev jag en liten visa, som bäst uttrycker mina tankar och som låter så här:

"Det var den bästa tid ändå,
den sköna tid då ni var små.
I vårens solskensglitter
det skimrade av knoppars gull
och varje buske genljöd full
av lyckligt fågelkvitter.

Jag delade er sorg, ert skratt,
och stred i mängen ensam natt
om edert liv med döden.
Och denna lycka när jag såg,
hur livets starka, glada väg,
bröt fram med ljusets flöden.

Och livet tog er, men jag går
i drömmar om den svunna vår.
Då bladen ljudlöst falla,
jag hör i luften som ett skri
Flyttfågelskaran drar förbi. —
— Gud signe eder alla!

Lyckligtvis var jag på det hela ganska frisk, så att jag hann att arbeta rätt mycket. Ännu var det så många författare att lära

om de också själva äro skulden till dem, eller om ansikten som fårats av moderskapets smärta.

Nu har han förälskat sig i ett slätt lent skinn och ett ljust hårburr, och i samma ögonblick är Ester, som var hans ungdomskärlek, och hemmet och barnen borta ur hans liv.

Mannen är pietetslös till sin natur och saknar inte det gamla boet, när han bygger nytt. Jag kan svära på att han i detta nu för att freda sitt samvete räknar upp hundratals förbrytelser, som Ester begått mot honom, och att han säger sig själv att hon förbittrat de bästa åren av hans ungdom.

Jag såg honom på en middag helt nyligen, han lyfte sitt bourgogneglas mot ljuset, blåste ut en rökring, log och drack, och han var så lik sig som på bröllopsdagen för tio år sedan, att jag, när jag jämförde honom med den vissnande Ester, måste förbanna naturen som är så grym mot kvinnorna. Nu tar min gifta dotter Jane ordet:

— Ja, Ester har vissnat i förtid, men just därför är hon medskyldig till katastrofen. En gift kvinna är skyldig att bevara sin ungdom, och det kan hon inte annat än genom att vara en smula egoist.

Den kvinna som inte sätter värde på sig själv, blir inte värderad av sin man. Åt Ester har alltid det minsta varit gott nog, hon har åkt tredje klass livet igenom både i figurlig och bildlig betydelse.

Jag varnade henne som nygift, när hon höll på att arbeta ihjäl sig för att de skulle klara skulderna, men hon bara skrattade åt mig: Vänta du, det här är bara en övergångsperiod, när ekonomin är klarad skall jag stiga som fågel Fenix ur askan.

Men så kommo barnen, och med dem sjukdom och bekymmer och Ester blev aldrig någon rediviva.

Jag tror att det sårar männen på något sätt, om de ha en känsla av att hustrun uppoffrar sig för dem, åtminstone måste hon akta sig för att göra det demonstrativt. Förresten har hon inte råd att uppoffra någonting, om hon inte vill röna Esters öde. Hennes ungdomsfägring är så flyktig, att den måste vårdas noga, om den skall kunna bevaras. Och hon måste ha tid att odla sin själ, om hon skall kunna vara intressant för mannen.

Jag förstår att ni tycker att jag är cynisk, men när jag ser äktenskapen och skilsmässorna i min omgivning, så tror jag att det vore viktigare med sko-

lor, där de unga flickorna finge lära sig konsten att behaga, som de unga japanskorna t. ex., än att de som hos oss få lära sig laga mat.

Kanske inte heller det skulle hjälpa, vad vet jag. Det är bara ett som är säkert: det är med lyckan i äktenskapet som med himmelens salighet, den kan inte vinnas genom goda gärningar.

Jag känner en ung dam, vars make är den mest förälskade jag sett. Damen i fråga hinner, som kretskan i Sniolskys dikt, ej mer, än vara till och vara skön.

Hon har inga barn, de förorsaka lidande och besvär, och hon ägnar all sin tid och sitt intresse åt värden om sin egen person.

Det är Esters motpol — och den kvinnotyp som blir älskad.

Tyvärr är den ganska ovanlig — säga männen — Gudskelov, säger jag.

— Ja, så talade mina döttrar — men jag vet inte mera om det moderna äktenskapets problem än jag gjorde förut.

ELSA NYBLOM.

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A. Bol, Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

CRÈME DE CHOLEPALMINE
Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber å Kr. 1.50 och 80 öre.

känna, så många böcker att sluka, och eftersom jag läser långsamt, tog det sin tid. Jag läste gärna ett par år i stöten samma författare och allt jag kunde få läsa om honom, och det var isynnerhet tre författare jag syssette mig med under den tid vi bodde i Geijerska gården. Det var Goethe, George Sand och Turgenjev. Den siste huvudsakligen i professor Almqvists översättning. Senare i livet har jag åter lärt känna Goethe från olika sidor, och jag kan inte nog förvåna mig över den blandning, som fanns hos honom av det levande, stora snillet och den tyske källborgaren. Egentligen var nog hans väldiga, flammande tid hans ungdoms- och frihetstid, då han skrev sin odödliga lyrik, med de få och enkla medlen och den koncentrerade kraften och tjusningen. Geheimrath Goethe var en annan, och läser man hans senare korrespondens eller hans samtidas skildringar om honom, då märker man att hovlivet har klämt ihop honom och berömmelsen skadat honom. Och sätter man sig slutligen in i hans liv under hans äktenskap med Christine Vulpius, då får man ett nästan smärtsamt intryck av den tyske borgaren, för vilken god mat och gott vin utgör en så väsentlig del av livet.

Det synes mig att det gått honom, som det går de flesta berömdheter, att när de ha nått den upphöjda plats, som gör dem synliga för alla, och ha allas ögon förväntansfullt lyfta emot sig — ja, då ha de mist ingivelsens friskhet och inspirationens fladdrande eld.

George Sand gjorde ett mycket starkt intryck på mig. Nu till dags läser man henne föga, ja de flesta människor här i landet känna henne inte, och dock hör hon utan tvivel till de mest begåvade författarna. Hennes språk är så uttrycksfullt och enligt de fransmäns mening, som sysselsätta sig med litteratur, något av det bästa franska språk som någonsin skrivits. Hon har skrivit mycket, alltför mycket, och många av hennes romaner kunna inte fångla nutidsmänniskors smak. Men det bästa av vad hon diktat är och förblir mästerverk. Björnson sade en gång, att blott hon har förstått att skildra bönder sant. Antingen idealisera våra författare dem, eller teckna de dem alltför råa. Det är nog lika svårt att rätt sätta sig in i deras tankegång och väsen som att sant skildra en annan nations liv och känslor. Björnson ansåg, att George Sand har haft den sällsynta förmågan. Hennes bönder ge en levande och sann föreställning om hur den franske bonden lever i tankar, arbete och kärlek. Isynnerhet är hennes bok "*Francois le Champi*" en mästerlig skildring av en liten fader- och moderlös gosse, som upptages av en mjölnarfamilj och som, efter mjölnarens död, blir gift med sin fostermor. Intet kan vara enklare och mera gripande än hela denna naiva berättelse, som är alldeles fri från den sentimentalitet, som annars gärna vidlåder vad som är rörande i fransk diktning (åtminstone efter våra begrepp). Den har intet sin make i hela litteraturen.

Av hennes romaner är nog *Consuelo* den som ständigt kommer att hålla provet. Det var Agnes Hamiltons och Tekla Knös' älskingsbok, och det var som en nåd, att de uppmanade mig att läsa den. Egentligen är det blott den första av bokens tre delar, som hänyrckte mig. I de två senare delarna förrirrar sig George Sand i romantikens labyrint, och berättelsen är uppfylld av så mycket mystik och fantasier, så många spöken och hemiska hemligheter, att det mera gör ett löjligt intryck, men första delen, som försiggår i Vene-

dig på Haydns tid, är bland det vackraste och rikaste man kan läsa. Den handlar mycket om musik, och till att skildra dess hjältninna *Consuelo* skall *Georg Sand* ha blivit inspirerad av sångerskan *Garcia*, (sedan gift med violinisten *Bériot*). Hon är framställd så levande, att man rent av tycker man har hört henne sjunga, och hela musiklivet i Venedig är skildrat med ett liv och en färgglöd, så det förefaller, som om det vore en verklighetsskildring och *George Sand* själv hade varit närvarande vid allt det mångfaldiga hon framställer. Jag tror inte att *Consuelo* någonsin blir en populär bok, men för dem som allvarligt älska musiken skall första delen alltid förbli en utvald diktning.

Som man vet, spelade *George Sand* en stor roll som en av de första i den stora moderna kvinnorörelsen. Hon hade själv varit mycket olyckligt gift, och blev därigenom en fiende till äktenskapet. Hennes flesta romaner gå därför ut på att skildra kärleken som den avgörande orsaken i livet, oberoende av alla yttre situationer. Jag tror inte att jag fullt uppfattade tendensen i många av hennes böcker. Stilen och begåvningen fångade mig, och jag trodde på hennes försäkringar om hennes personligen ädla sinne och syfte. Som när hon t. ex. i "*Elle et lui*" försvarar sitt förhållande till *Alfred de Musset* och kastar all skulden på honom — — — Sedan har jag börjat tvivla en hel del på sanningen av hennes framställning av sig själv, när jag läst om allt hon lät *Chopin* lida. Utan tvivel var han en människa, som det inte var lätt att göra tillags, men att han dog utan att vilja se henne, som han hade älskat så högt, bevisar dock, att hon måtte ha kränkt honom mycket djupt. Och så var han i alla fall ett geni, vars gärning aldrig skall dö, varemot *George Sand* var en dotter av sin tid, som redan den nuvarande generationen har glömt.

Det är många år sedan jag själv läste vad hon skrivit, men *Consuelo* och *Francois le Champi* höra till mina bästa upplevelser i diktens värld.

Alla de böcker av *Turgenjev*, som finnas i översättning på tyska, franska och svenska, lärde jag då känna, och jag fann och finner alltjämt, att han var en av de största diktare, som någonsin levat. Han har visserligen inte den överjordiska syn på tingen, som mer än allt annat ger kraft och mod åt de levande, men han är besjälad av en djup kärlek till sitt folk, sitt land, till allt som lider och sörjer. Att denna kärlekens förståelse verkar smärtsamt på honom, kan ingen undra över som känner ryska folkets tillstånd, och dock gör hans diktning icke huvudsakligen ett melankoliskt intryck, men uppväcker hos en den mystiska glädje som endast all stor konst kan åstadkomma. Allt han skapar är så sant, så skönt, så djupt och varmt i känslan. Han har intet gemensamt med de många moderna, pessimistiska diktare som tidigt och sent låta höra sin klagolåt.

"Jag är så ledsen, jag är så gräsligt ledsen", jag är så förbannat ledsen!" o. s. v. *Turgenjev* tycks tänka mycket litet på sig själv. I stället ser han på allt omkring sig och har för alla och allt ett kärleksfullt deltagande. Blott en sak föraktar och gisslar han, och det är humbugen i vilken form den än uppenbarar eller döljer sig, och den tycks finnas i många former i *Turgenjevs* fädernesland. Men också hans sätt att avslöja och löjliggöra allt det tomma och pretentiösa som gör lycka i världen är fullt av så mycken humor och kultiverad överlägsenhet, att det aldrig verkar pinsamt eller bittert men blott skärper ens blick

för vad som är falskt och ihåligt. Som människokännare står *Turgenjev* oändligt högt över *Tolstoj*, men många läsare märka det inte. *Turgenjev* har inte skrivit långa, spännande romaner men blott mindre noveller. utan tendens, däri han har skildrat vanliga människors dolda öden. Men envar av dessa berättelser är ett mästerverk. Jag förstår tyvärr inte ryska, och man kan väl fatta att ett så nyanserat och koncentrerat språk som *Turgenjevs* aldrig kan återges fullkomligt i någon översättning. Där finns inte ett ord för mycket, och alltid det rätta ordet. Han sovrar sin stil, så den är fri från allt svammel, varav tyska och schweiziska romaner överflöda, och varje person i hans noveller har sitt eget språk, sin egen "*röst*", skulle jag vilja säga, vilket är så sällsynt hos till och med framstående författare. Jag vet ingen konstnär som kan ge ett så starkt och innerligt intryck av till och med den fattigaste människa som *Turgenjev*. Hans hjärta hänger fast vid den ryska stäppen, vid de grönskande åkarna, de gamla försummade trädgårdarna och de förfallna herrgårdarna. När han beskriver dem för oss, värmas vi av samma glädje som har fyllt honom själv vid deras åsyn. Man ser skönheten i en belysning, i en molnfyllt himmel, i en liten gnistrande damm mellan förvittrade pilar. Det gör samma intryck som musiken; något innehållsrikt och gripande, uteslutande djupt och poetiskt.

Vid läsningen av *Turgenjevs* korrespondens fick jag sedan veta, hur musikalisk han hade varit. Och fastän han inte har skapat musik i ordets vanliga mening, är dock allt han har diktat genomströmmat av musikens ande. De människor som älska naturen, borde läsa "*En jägares dagbok*". Det är skildringar av hans strövtåg genom skog och mark, varvid han har haft öga för allt han mötte, träd och planter och djur, och de få människor som funnos i ensamheten. Man är med om allt som tilldrager sig på himlen i solsken och oväder, i morgongryningen och vid nattens inbrott. Det är inte som att läsa en bok, det är som en vandring i naturen vid en diktares hand.

De flesta av hans noveller berätta om någon kärlekshistoria, som alltid har en sorglig upplösning. Hjälten, om man så får kalla honom i dessa noveller, är nästan alltid en stor stackare, och flickan han älskar en fin och djup varelse, ofta en verklig hjältninna. Kring dessa huvudfigurer låter *Turgenjev* en mängd personer uppträda, och då ser man hans vittomfattande människokänedom, då alla dessa människogestalter framträda livslevande i sina så högst olika karaktärer. Och inte blott för ryssars utan för andra nationers olikhet, har *Turgenjev* en sällsynt genomträngande blick. I den underbara novellen "*Vårböljor*", där hjältninnan är en italiensk flicka, gör man bekantskap med en italiensk konditorfamilj, en tysk bodbetjänt och en rysk furstinna, som är född av bondfamilj. Man kan i sanning beundra, hur diktares inom en så liten ram har gett ett så slående sant uttryck för de olika rasernas karaktäristik. Ja, ryssarna känner jag ju inte, men när man finner allt man känner så sant, tvivlar man ju inte heller på skildringen av vad man inte känner. En av hans skönaste noveller är "*Adelsfolk*", en sorglig kärlekshistoria, däri hjälten blir förälskad i en ung adelsfröken, vars sällsynt rena och sanna personlighet har hänfört honom. Han tror sig vara änkling efter en mycket yttlig, lättsinnig dam, men hon uppenbarar sig i det avgörande ögonblicket och gör om intet hans framtids lycka.

(Forts.)

W. Seeger's Hårfärg

fås överallt till Kr. 2:50.

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

PRIS KR. 10:—

LUSTRESA TILL SAGOLANDET

NALLE BRUNS ÄVENTYR EN HISTORIA OM EN OLYDIG BJÖRN

NALLE BRUN, han hade föräldrar tu,
En far och en mor, precis som du.
Hans fader sade: Jag säger och spår,
På Guds gröna jord finns ej en björn som vår.

Så mötte Agust honom och sade, full av list:
Låt oss kila vår väg och skolka: "Ja visst".
De började bums göra odygd, må ni tro,
De retade herr Lejon i hans bo.

Hans stolta mor honom ständigt visa'
för alla besökande för att honom prisa.
Det är klart att hon skötte på bästa sätt
Sin lilla feta björnbaby, som var så nått.
Apan Agust kom en dag och hälsa på,
Han var hyfsad, så han fick stanna timmar två,
Aldrig trodde modern, när de lekte så glatt,
Att han skulle lära hennes Nalle fula spratt,
Men dagen därpå, när Nalle skulle gå
Till urskogens Kindergarten för de minsta små,

De sprang och gömde sig bakom en pil
Sen gick de åstad och kittlade herr Krokodil.
De drogo i hans stjärt och klappa händer,
Men grepos av dödsens skräck, då han visade sina
tänder.

Och Nalle, som ständigt ställde till kiv
Han har nu börjat ett helt nytt liv
Han är mild och vänlig, hövlig och tjock
Tänk om vi alla kunde bli det ock!
SLUT.

Så började de banka på en babyelefant,
som grät så tårarna skvalade utöver vaggans kant.
Hans ömma moder hörde det och gav dem en dusch,
så att tyrannerna flydde genomvåta med ett: usch!
Nu voro de litet trötta och satte sig på en sten,
Då kom Mickel Räv och språkade med en röst så len.
Ni är två käckä pojkar, sa han, stanna här
Så skall jag visa er var binas bästa honung är.
Nalle och Agust hade ej misstänksamt sinne fått,
De ropade i högans sky: O, så förtjusande gott!
De drogo fram vaskakan med ett glädjetjut,
Bina blevo väldigt arga och svärmade ut.
Mickel Räv han skrattade och slog sig på magen,
Bina rusade på barna, att stickas de voro i tagen.
Nalle störta — plums — i vatnet med ett hopp,
Agust for upp i högsta trädets topp.
Barn som rymma går det alltid illa,
Han blev rysligt stungen, Nalle lilla.
Så fick han springa hem och skrika Bu-u-uh!
Och få sig kalla omslag i ett nu.
Och dan därpå med blicken sänkt mot marken
Han måste gå till alla djur i Noaksarken,
Och säga: "Förlåt, snälla farbror, glöm all pina!"
Han fick gå till alla — utom bina.

Av detta kan man dra den lärdom ut,
Den ej vill vara from får sota svårt till slut
Med sveda, värk och smisk och smäll
Det är mycket bättre att strax vara snäll.

KLÄNNING BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner
Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. . . . Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

S O M L I L J O R N A P Å M A R K E N

EDELWEISS — AV HEDVIG SVEDENBORG

BLÅSTUGAN LIGGER ALLDELES invid den stora byvägen, och hur dammig och varmt det än är, och hur bråttom du än kan ha, måste du dock stanna och förundra dig över den friska grönska, som alltid råder i målar Bergmans täppa. Det är som om allt damm och allt skräp helt beskedligt stannade vid den solformiga vita grinden, som om inte det minsta lilla stoftkorn vågade sig in i den täcka lustgården.

Och när du först ser på Blåstugan, så tycker du att den är röd, som alla andra stugor, men synar du den lite närmare, så finner du kring de vita fönsterkorsen en liten smal blå rand, alldeles himmelsblå, och det är väl den som givit stugan sitt namn.

Men det är inte bara *stugans* namn som är märkvärdigt utan även den lilla minsta flickans, den yngsta av en kull på sju barn, ty hon fick ett namn som ingen hört där i socknen förr. Hon heter nämligen Edelweiss, fast hennes skönt klingande namn oftast förkortas till Edla.

Och det underliga var att det syntes, från första början, att Edelweiss inte komme att bli som de andra. Alla de andra barnen voro, alldeles som fadern, långdragna och gängliga med hår och hy och ögon som kunde passa i vilket tattarläger som helst. Av modern fanns inte ett spår: "Mig ha de passerat igenom som vatten i ett såll", brukade Fina Bergman säga, med en viss bitterhet, ty när barnen väl kommit till världen, så var det ju som om hon rakt inte haft något att skaffa med dem, tyckte hon.

Och lite enformigt blev det ju också i stugan med alla de där svarthåriga kittelflickorna, den ena lik de andra som ett bär.

Men målar Bergman tog saken med ro. Han var alltid glad och munter till sinnet, fast han såg så innerligt svårmodig ut, och smågnolande sina vemodiga visor, strök han väggar och tak i långa mjuka drag — han hade ju också armar långa som hummelstorrar — medan han ofta nog tänkte på gumman sin, på Fina, som var så olik alla andra. För se hon var rakt som tokig efter allt som står att läsa. Gick hon på vägen med ett par, tre ungar hängande i kjolen och en spann i vardera handen och fick se en bit av en tidning fladdra i blåsten, så måste hon stanna och läsa vad som stod där — och allt vad hon kunde få fatt uti, av gamla tidningar och böcker, drog hon till huset. Och då de andra hustrurna drucko kaffe och skvallrade, så hängde hon bara, med sin finböjda näsa, över någon kärleksroman. Egentligen var det ett under att hon någonsin fick tid att läsa, ty snyggt och ordentligt höll hon det, och mer än så, för se deras kammare var då rent herrskapsvacker med blommande krukväxter och vita överdrag på möblerna, medan täppan deras, utanför inte hade sin like i byn.

Om någon sagt målar Bergman att han var kär i sin blonda Fina, att han rent gick där och småsvärmade för henne, så hade han tyckt att det var löjligaste han någonsin hört. Och hade det fallit någon in att fråga honom vad han tyckte om gumman sin, så hade han säkert nöjt sig med att förläget riva i sin svarta man och förklara att hon var nog bra — fast hon var konstig.

Så kom lilla Edelweiss, sist på sladden efter de andra, och som Fina just då läst en bit av en dikt, som stått i en jultidning, vilken handlade om den där mystiska alpblomman som är vit som kungligaste hermelin, och mjuk som sammet, en blomma, som hon

visste att hon aldrig kunde få se i sin täppa, så gav hon sig inte förrän flickan fick det vackra blommamnet.

"Ja, men om hon nu blir svart som en tattare, som alla de andra", invände prosten? Men Fina tog risken, det var rent som hon känt på sig hur det komme att bli.

Blommor vissnade och blommor knoppades vid Blåstugan och ungarna flögo ur boet den ena efter den andra, medan målar Bergmans bröst sjönk in och skuldrorna ut och Edelweiss blomstrade som en blek sammetsblomma bland täppans alla prunkande växter.

Håret var som mognat lin, ögonen violblå som små linblommor och hyn så mattvit och genomskinlig att tinningarnas och händernas ådror tecknade fina nät under huden, alldeles som ådrorna i ett blad. Och huden var silkesvarm och mjuk.

Modern, som fann sig själv fullkomnad i barnet, reste henne ett altare i hjärtat, där hon tände rökoffer till hennes ära, dag och natt. Medan fadern, även han, såg sin egen Fina gå igen i ny och förfinad upplaga. Och all den kärlek, han varit för blyg att visa hustrun, slösade han på barnet.

Det fanns endast en i Blåstugan som inte böjde sin vilja för hennes höghet Edelweiss och det var "Morbror".

Vems morbror han egentligen var, visste ingen i socknen, blott att han av alla kallades så och att han hyrde ett litet gavelrum i Blåstugan, alldeles uppe under taket, där han dag ut och dag in lappade och sydde skor.

Han hade långt böljande ljust patriarkskägg, som räckte ända till midjan, och bakom de runda glasögonen ett par skarpa, kloka ögon.

Innan Edelweiss ens kunde gå riktigt, hon gick mycket sent, brukade hon krypa upp för den branta trappan och i Morbrors verkstad kunde hon sitta i timmar, i den underliga fräna läderlukten, och se på hur han mjukt och skickligt böjde lädret, klistrade och prylade. Och när hon blev större så undrade hon om den där väldiga högen i hörnet med tröttgångna skor i alla former och fasoner, någonsin kunde ta slut. Och när hon satt och stirrade på den där högen, tyckte hon att det var som om alla de gamla skorna fingo liv, att de rörde sig, krälade och blevo som ormar och paddor, och då blev hon rädd.

Men det var inte skorna hon undrade mest på, utan på Morbror själv. Vart hon annars än kom, vart hon vände sig, så var hon van att se en ljusglimt tändas i människors blickar, även i de allra mörkaste, så snart de fästes på henne, men Morbror, han var, som hon anförtrodde modern en gång, "som av järn", när det gällde henne. Ty mot andra kunde han ju vara riktigt vänlig, ibland.

Det var så underligt för henne detta att råka på någon som hon inte rådde på, någon som helt enkelt behandlade henne, härskarinnan, som en vanlig dödlig och som sade henne rent ut att hon gick omkring och skräpade; att det var en skandal att hon lät modern släpa och gno med både tvätt och trädgård och alla de tusende sysslorna, medan hon ännu aldrig i sitt liv lyft ett finger till det som nyttigt var.

Men allt efter som Edelweiss växte upp, blevo hennes besök i vindskammaren mer och mer sällsynta, hon tyckte inte om den där skarpa glasögonsblicken. Fast egentligen gjorde det detsamma om hon gick dit upp eller inte, ty som insekterna fladdra kring ett ljus i sommarkvällen fladdrade hennes tankar

kring den tyste, flitiga mannen där uppe och kring den där skohögen i hörnet, vilken gömde på så mycket underligt och hemskt. Han var som hennes hemliga ömma punkt, som hennes onda samvete, och riktigt glad kunde hon inte vara — bara för att han fanns till.

Och hur hon lirkade, droppe för droppe, så blev det en dag bestämt att Morbror fick flytta med sitt pick och pack, för nu skulle de ha kammarn själva. Den skulle tapetseras med rosentapeter och Edelweiss skulle få den på sin sjuttonde födelsedag.

"Ja, men är det nu någon idé med det", sade prosten, då han fick höra detta, "flickan är väl så gammal nu att hon skall ut i livet. Fin och nått som hon är kan hon säkert få en riktigt bra herrskapsplats."

Edelweiss ut och tjäna! Fina Bergman såg lika förskräckt ut som om prosten föreslagit att sälja henne till hundturken och — en vecka senare fick Edelweiss för första gången se botten på den där skohögen i vindskammars hörnet.

Utän många ord, men med en ousäglig blick bakom glasögonen drog Morbror i väg med sitt flyttlass.

"Ja, ja, krukan går efter vatten tills att hon spricker", var det sista de hörde honom säga, då han slog igen grinden och vände ryggen till den lilla täppan, som han lärt sig hålla av med varje droppe blod som ännu rann varmt i hans ådror.

— — —
Ett par år senare kom kärleken in i skön Edelweiss' liv, men det blev en mycket kort kärleks saga.

Det var den nye handelsmannen, herr Elion Berg, en stor och kraftig man, som såg på livet med en sund och klar blick, som kom att fästa sig vid den lilla bleka drömflickan, då hon kom ner någon gång i hans bod för att plocka bland silkesband och mjuka köpetyger eller för att smaka på hans polkagsrar och russin. För en liten läckergom var hon.

Hon var så olik allt vad han hittills sett, och för minsta ord eller blick, kom färgen och gick på hennes kinder som när solen färgar molnen. Men kanske det allra mest var det, att hon rakt inte tycktes se honom. Men Elion Berg, som alla, både flickor och fruar, voro så tokiga i — nu satte han sig i sinnet på att yngsta flickan Bergman ville han vinna. Han skulle minsann komma de där ögonen att se och de där bleka kinderna att rodna. Dessutom var det inte alls något dåligt parti, ty även om det en gång skulle delas på många händer, så blev det nog en liten slant till dem var i alla fall, det tyckte ju herr Elion *också* var något att fästa sig vid.

Men det dröjde långt om länge, och många gånger var Elion Berg på väg att förlora modet, att ge tappt, men så hände det, en ljum och solig dag i vårens tid, att Edelweiss kom att se på honom, inte bara så som om han vore ett träd eller en vägg, och att hennes blick i det samma blev underligt djup och mörk och att hennes hjärta började fladdra i bröstet som en instängd fågel.

Redan till midsommar stod ung Edelweiss brud och fagrare brud hade inte i mannaminne skådats, sades det.

Edelweiss var inte bara förälskad, så som den, som är mycket ung, älskar kärleken i vårens tid, utan dessutom ville hon även komma hemifrån. Ty där var något som ständigt plågade och pinade henne, något som hon

(Forts. sid. 668.)

LJUGARN — ETT GOTLÄNDSKT SO

»Raukar» i Fågelhammar.

Gästgivarn och Skräddaren kasta varpa.

Badstranden
sedd från fiskläget.

»Gula gården» Ljugarn.

DÄR ÖSTERHAVET I LÅNGA BRÄNNINGAR strör en pärlkedja av vitt skum längs grunda stränder av finaste sand, där gamla pittoreska fisklägen gassa sig i sommarsol och gråa stenhjättar stå på språng färdiga att störta sig ut i havet, där förfädernas skeppssättningar, kummel och borgar resa allvarliga monument ur barrskogen, — där på Gutaöns sydöstra kust upplevde jag min sommarsaga.

Jag upplevde den, då julisolen stod brännet mot badstranden, så att luften blev till en enda darrande glöd av eldpilar, i vars ljus de nakna kropparna strålade i betagande färg. Jag upplevde den också i varm augustikväll, då fullmånen steg blodröd och jättestor upp över ett somnat hav, medan dansen gick på bryggan och graciösa unga par tecknade sig som purpursilhuetter mot mångatans rosa.

Då svävade spelmansens drömfyllda toner likt lätta nattfjärilar över vattenvidderna.

Och jag upplevde den till sist, då det dånande havet trasigt och dunsthöjt i rykande storm vräkte jättevågor mot »raukarna» vid »Gula gården», så att saltvattnet ilsket sprutade upp mot skyn och marken darrade under de tunga havsjättarnas hammarslag.

Men närhelst jag än såg dig, Ljugarn, om i strålände sol eller i stjärntindrande natt, om i blank stiltje eller i rykande storm, så var du dock alltid den härliga, oförglömliga.

Det fanns en tid, då Ljugarn blott var ett litet fiskläge, ett av de många på Gotlands ostkust, en brygga och ett mycket gammalt tullhus, men det är

Vitvårs fiskläge.

Dans på bryggan en lördagsafton.

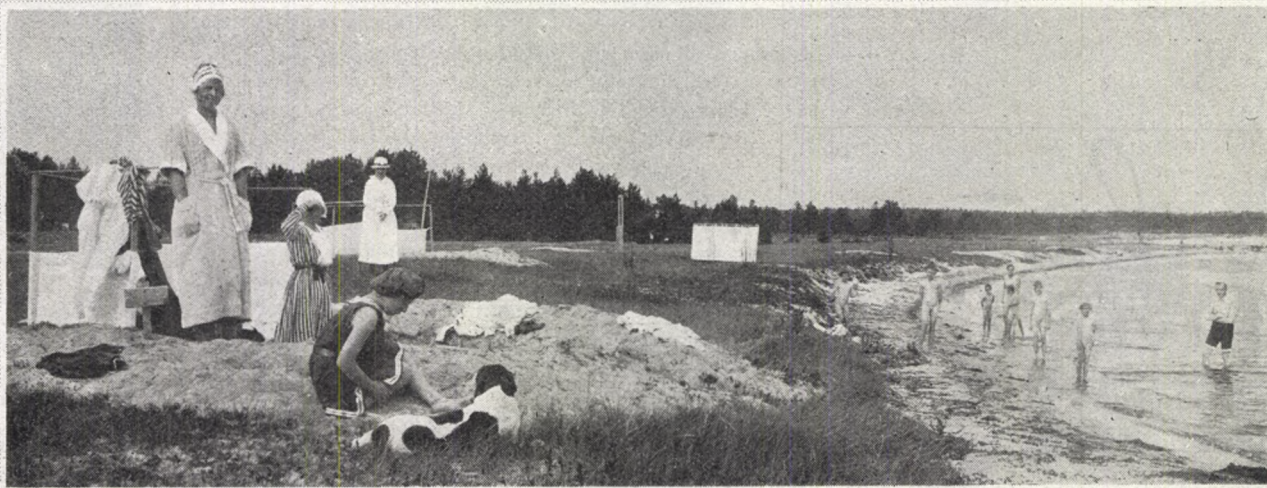
MARPARADIS — AV ERIK ÅKERHIELM

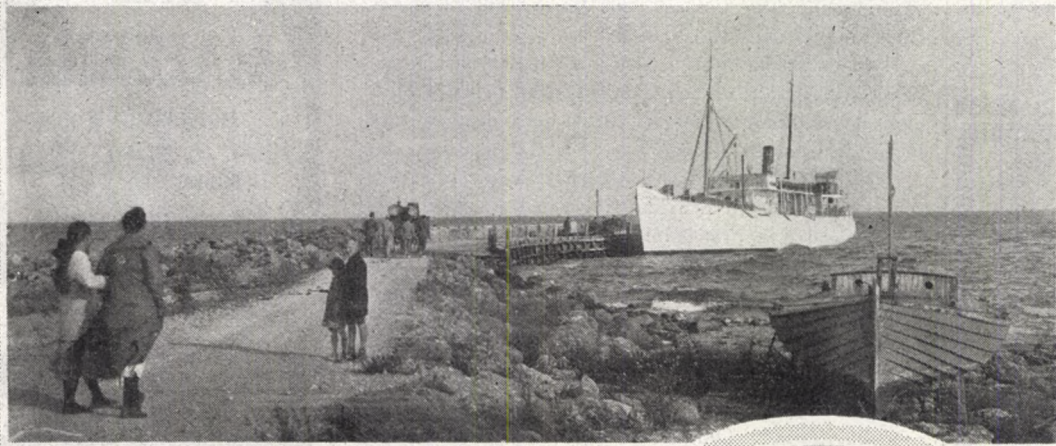
Storgatan i Ljugarn.

Del gamla strandridarehuset.

Badstranden sedd från fiskläget.

Ångbåten har kommit.

länge sedan dess nu, väl tjugu år. Även då var jag där en gång.

Sedan ha naturälskare upptäckt platsens underbara charm, sommargäster ha hittat den långa härliga badstranden, färgkonstnärer ha kommit underfund med att luften där är en enda symfoni av växlande, skimrande färgackord och arkeologerna fingo tag i de urgamla kulturmonumenten. Och då började också, här som på så många andra platser, den gamla striden mellan inflyttande människor, som bygga, planera och ordna, och den oskärade, ensamma naturen.

Och det gick här som det går överallt. Naturen måste öppna sin jungfruliga famn för människan för att släcka hennes törst efter skönhet.

Av de ensliga fisklägena blir det badorter, längs de långa stränderna växa villor upp och bränningarnas musik, som endast havstruten förr vågade störa,

Strömmingen tas ur nälen.

Efter fotografier av förf.

överröstas av badande människors skratt och sprittande munterhet.

Och det är väl icke värt att reflektera över, om förvandlingen är till godo eller ondo. Det är bäst att taga saken som den är. Det är klokast särskilt för den, som varit där både före och efter civilisationens genombrott. Men man vill så gärna, att det åtminstone finge stanna vid vad det ännu är, en oförläpligt härlig rekreationsort utan pretentioner och som i trots av sina 3- eller 4-hundra sommargäster dock ännu har kvar hela charmen av gotländsk kust.

Så vill jag alltid minnas dig, Ljugarn, ty den dag, då lyxhotellen börja timras i dina strandängar och demimonden flirta naken i dina kyska solskensbad, då är du död för varje älskare av en ren natur (och då, men ej förr, är du mogen att överlämnas åt den braskande badortsreklamen).

Stora landsvägen, kommande från Etelhem station vid järnvägen Visby-Burgsvik, böjer sig vid Lauritse backe alltmot söder för att nå tullhuset och ångbåtsbryggan ute på uddens yttersta spets. Redan här nedanför backen börjar Ljugarns "villaområde" och under de två sista km. ända till udden kantas "Storgatan" av äldre och nyare stugor eller gårdar, ofta omgivna av vackra blomsterplanteringar och omslingrade av murgröna.

Priset i detta hänseende tager dock "Gula gården". "Gula gården", som en gång för fem kvarts sekler sedan, om traditionen talar sanning, gavs åt den olyckliga Magdalena Rudenskiöld att hålla sig undan och där hon också bodde en tid, ligger nära udden. Den gamla oändligt pittoreska gården består av en lång huvudbyggnad av trä* helt nära vägen och tvenne flygelbyggnader av tjocka kalk-

EN SYL I VÄDRET

LIKSOM ALL PRIMITIV KONST bär över sig det oreflekterades fläkt, så utmärker sig all primitiv uppskattning av ting och förhållanden för sin brist på kausalsammanhang. Tag blott några personer i ett privatsällskap och hör dem uttala sig om vad som helst: människor, böcker, teater, folks egenskaper, egenheter och inbördes relationer! Alltid skall ni kunna utkristallisera tvenne väsens olika och ganska stridiga uppfattningar: den ena den, som lyfter tingen ur deras sammanhang, som ej ser de tusen trådar med vilka de hänga ihop med annat, och den andra, den som ser dem i förening med deras psykologiska orsaker, växlande omgivningsförhållanden och mot perspektivet av världar och idéer.

Att det ofta kan ligga något friskt och rättvist i ett sådant primitivt och kategoriskt bedömande, därom råder intet tvivel. Men detta beror då på, att den som avger utlåtande här om är vittnesgill så till vida, att han bygger på ett naturligt sunt omdöme, som är träffsäkert riktigt. I de flesta fall leder dock det primitiva omdömet ganska vilse. Hur vanlig är ej frasen: den där teaterpjäsen är oanständig, den boken är omoralisk, den människan har handlat oerhört orätt, den mannen har burit sig gräsligt åt mot sin hustru! Och det behövs kanske bara den minsta lilla eftertanke, undersökning eller efterforskning för att det hårda omdömet betydligt skall modereras eller man skall komma till ett annat och till och med motsatt resultat!

Av det, som den kategoriska uppfattningen lagt fram som ett absolut begrepp och en isolerad företeelse har varit talet om mannens oerhörda otrohet. Genom alla tider har det hetat: mannen är till sin karaktär trolös, till sin moral instabil och till sin natur polygam, och följderna av allt detta är att han blir otrogen. Det är en tes, som en gång för alla spikats fast och som sedan fått skylta för olika generationers blickar.

Nu vore det väl djärvt att tro sig vara den, som kunde taga ner skylten och ersätta den med en annan. Och det må vara sagt först som sist, att det är inte ens meningen att försöka. Men inför denna primitivt kategoriska stämpel kan det väl hända att en och annan — t. o. m. en och annan kvinna — dröjer ett ögonblick, undrande om den kanske inte hör hemma bland dessa såsom oomkullrunneliga ansedda satsar, vilka det i själva verket vore den lättaste sak i världen att rubba en liten smula.

Först och främst är det oriktigt att kalla mannen trolös. När man beskyller honom för trolöshet, förblandar man detta begrepp med det andra, nämligen otroheten. Men en otrogen man behöver ingalunda alltid vara trolös, liksom tvärtom en trolös man ej behöver vara otrogen — om han än oftast kanske är båda. Man förväxlar här karaktärsegenskapen med en temperamentsegenskap, vilken på intet sätt a priori är bestämd att täcka den förra.

Vad det däremot ligger betydligt mycket mera sanning i är den andra och tredje punkten. Ty att mannen är instabil till sin moral kan väl egentligen ingen vedervåga att bestrida. Instabiliteten gör honom polygam, och det polygama i hans natur leder åter till vad man stämplar med epitetet otrohet.

Men det är i bedömandet av just arten av och motiven till mannens instabilitet, som

VILKA EGENSKAPER
HOS KVINNAN BETIN-
GA MANNENS OTRO-
HET?

man begår det stora misstaget. Om mannen är rörlig i sin erotik, polygam till sin natur och otrogen i sina uppsåt och handlingar — männe väl allt detta hos honom sist och slutligen alls bottnar i det erotiska planet? Så barockt det än låter, så är det kanske inte alls fallet. Ty man kan säkert förlägga motiven härtill helt enkelt till hans karaktärs- och temperamentsläggning i största allmänhet.

Det är ganska säkert, att allt det myckna talet om mannens — åtminstone de nordiska mannens — oerhörda sensualism och kärlekskänslors mångfaldighet, är ganska överdrivet. Kommer man män inpå livet och framför allt, ser man dem i deras arbete, får man en helt annan uppfattning. Och ensamt det vittbärande faktum att mannens sinneslust när som helst blir sublimerad eller uppgår i hans arbets- och tankeverksamhet — är det ej tecken på, att hans erotiska liv ej på långt när är så fristående som kvinnans? Om unga flickor, som ingå i det äkta ståndet finge lära sig — att mannens arbete i själva verket är en fiende till hans sinnesliv, skulle de helt säkert med betydligt större jämnmod äse hans lärda och spekulativa mödor, hans fantasiförströelser och affärsgrubbel!!

Liksom mannens erotik, så ligger hela hans liv, om man så får säga, på ett fysiologiskt plan. Han inte blott älskar, utan arbetar och lever fysiologiskt. Det är lusten att ge ut sin kraft, att befrukta, att skapa och levandegöra, som driver honom fram. I varje ögonblick vill han känna och se resultatet av sin egen kraftförbrukning. Det rastlösa nyhetsintresset är det som drar honom med vida mera än ett oroligt blod och ett hetsigt hjärta. Det är lusten att se sig själv i kontakt med företeelserna och undersöka dessas reagens inför kontakten med honom själv, som gör honom mångfrestande och mångprövande, det är nyfikenheten som gör honom polygam intresserad. Men om han därtill blir polygamt kännande och handlande, det beror helt säkert ytterst på de eller den kvinna, av vilken hans dagliga och stundliga liv är beroende, och det mått av material hon själv i sin själ, sitt hjär-

AV ALMA SÖDERHJELM

ta och sitt väsen, ja i hela luften omkring sig har att bjuda hans upptäckarintresse och nyfikenhet.

Det kan tyckas hårt och orättvist att göra gällande, att mannens otrohet sålunda i sista hand skulle bero på kvinnorna själva. Helt säkert existerar det fall, då kvinnan, även om hon gjorde av sig ett Herrans mirakel inte skulle kunna hålla honom fast. Och dock finnes det otaliga äktenskap och äktenskapliga förbindelser, där kvinnan genom eget förvällande uppbådar just den nyfikenhetslust hos mannen, som i sista hand blir orsak till hans otrohet och hennes eget olycksöde.

Det finns givetvis bland dessa egenskaper sådana som så djupt bottna i den kvinnliga naturens säregenhet, att där de uppträda såsom fiender till mannens egen natur, de ha till följd väsenkonflikter mera än rent personliga sådana: indiskretionen, småsintheten, sensibiliteten, det pockande besvärliga, egoistiska ömhetsbegäret. Men i stället finnes det andra, mer eller mindre av henne själv beroende egenskaper, som äro ägnade att sönder slå alla ansträngningar från mannens sida för att finna harmoni och ro i hennes varelsesfär, jaga honom ur hemmet för att söka lyckan i andra ängder. Bland dem är tvenne alldeles väsentliga: slöheten, för att begagna ett vulgärt karaktäriserande uttryck, och enformigheten.

Hur många kvinnor och särskilt gifta kvinnor finns det, som läsa sin tidning ordentligt? Helst en tidning om dagen. Ja, de läsa den, förstås. Men inte från vänster till höger utan uppifrån nedåt med bestämd förkärlek för de största rubrikerna. Inte heller för att veta vad där står, för att lära sig och kunna, utan för att se vad som står i den. Inte inrikespolitik och utrikespolitik eller debatter i riksdagen, men kanske litet teaternyheter och spårvägsolyckor, små verser och kåserier. Inte så att de kunna redogöra för vad de läst eller våga sig in på att diskutera det eller bilda sig en åsikt. Men för att glömma det strax igen eller på sin höjd känna igen det, när någon annan börjar tala därom!

Hur många kvinnor intressera sig för sina mäns arbete? Och här är verkligen frågornas fråga. Hur många ge sig tid eller ro, att taga reda på vad han egentligen sysslar med, vad han strävar till och äsyftar med sin dagliga möda? En del kvinnor — och det är ännu de bästa — höra gärna på, när männen omtala för dem sina planer och förehavanden. Men de flesta visa dock sitt intresse bara genom de mest ligkiltiga fraser: var det mycket folk på kontoret — hur gick föreläsningen — var det många patienter i dag? Men till och med detta högst lama lilla intresse förflyktigas så snart de många på kontoret eller de nya patienterna i aldrig så ringa mån göra intrång på hennes egna intressen.

Jag känner en fru, vars man är läkare och har en enorm praktik. Nu vet hon, att han endast i undantagsfall kan komma hem punktligt till middagen. Men det händer ändå ingen dag, att hon ej möter honom med en veklagan, över att han kommer försent eller en stilla, förebrående förberedelse på, att maten måhända hunnit kallna! Det vore ju så lätt att i stället säga honom ett uppmuntrande ord om hans myckna arbete och trägna flit, vilken hon dock ytterst har att tacka för både den varma mat hon själv äter, och den kalla med vilken hon hälsar honom välkommen!

ÄNNU EN OTRYCKT DIKT AV ATTERBOM

AV FREDRIK VETTERLUND

FÖR NÅGON TID SEDAN HADE jag tillfälle att i Idun publicera en otryckt dikt av Atterbom från hans senare år. En av våra finaste kännare och älskare av 1800-talets romantiska poesi, läroverksadjunkten Nils Holm, har nyligen visat mig och givit mig tillåtelse att utgiva en annan, som är i hans ägo och som i februari i år såldes å Stockholms stads bokauktionskammare.

Det är en hyllningsdikt till Atterboms gode vän och trogne vapenbroder alltifrån de oförgätliga dagarna 1807, då romantikens unga Aurora först började lysa för de invigda bland Uppsala studenter — till Vilhelm Fredrik Palmblad. Ingen har trognare och klokare än han stått vid skaldens sida under de långa fejderna, först mot »gamla skolan» och dess Wallmark, sedan mot de radikala publicisterna. Hans goda humör, oförbränneliga seghet och slagfärdiga och ypperliga polemiska prosa voro romantikens sak till stort gagn. Därtill kom en annan omständighet. Med all sin övertygade trohet mot de romantiska idéerna var Palmblad också, vad kamraterna icke voro — och minst Atterbom: en praktisk och utåtriktad man, som skaffade dem eget tryckeri, skötte affären och redigerade litteraturtidningen, skolans kritiska organ. Och dock var han en ofärdig, som begagnade krycka, en kammarsittare, som på sitt rum slukade ålla böcker och läste om alla de främmande länder, dit han mindre än andra kunde komma och skrev noveller från Indien med figurer och scener av verkligt exotisk fantasi. Österlandet upptog hans inbillning och var ett av hans stora intressen. Men grekiska språket och litteraturen var ett annat, och som ung student översatte denne poesiälskare Aiskylos' Fjättrade Prometheus på originalets versslag efter de nya tolkningsprinci-

perna — en översättning, som än i dag är högst läsbar och omedelbart följdes av ett par lika läsbara sofokleiska tragedier.

Geografien blev dock hans älsklingsstudium, »en lidelse, lika mäktig och ursprunglig, hans härskande passion», skriver Atterbom. »Särdeles till Orienten — — kände han en aldrig avtagande dragning, som utan tvivel, i fall ej den kroppsliga ofärdigheten mellankommit, skulle fört honom ut på världsresor». Adjunkt i historia, sysslade han med ett stort geografiskt arbete, från vilket han dock måste »sörjande taga avsked, hindrad från dess fullbordan genom omtanke på framtiden, emedan utsikterna till akademisk befordran å det historiska fältet voro svaga». Med andra ord: han måste specialisera sig på grekiskan, där en professur blev ledig, som han sökte och erhöll 1835.

Den otryckta dikt jag nu har att framlägga är ett hyllningspoem, som Atterbom vid detta tillfälle ägnade sin vän. Östgöta nation — både Palmblad och Atterbom voro östgötar — gjorde en fest för den nye professorn och Atterbom celebretrade densamma med verser, som tala om Palmblads återvändande till grekiskan.

TILL PROFESSOR V. FR. PALMBLAD

vid ett Calas för honom av Östgöta nation

4/12 35.

*Från Orient till Occident
hem till din ungdoms värld
ditt snille har sin fackla vändt
och vändt sin forskningsfärd.*

*I templet byggdt på Hellas' grund
du nu vid målet står.*

Just det missnöjda sätt, med vilket en stor del kvinnor tala med männen om deras arbete och andra förehavanden är väl ett av de ting som äro ägnade att pröva hans tålmod till det yttersta. — Vart går du? — Men du var ju på bolagsstämma i går. — Kan någon begripa, varför du alltid skall sitta i alla kommittéer! — Varför kunde du inte säga till honom att söka upp dig på kontoret i stället? — Varför går du till den förläggaren — varför får du inte den rollen — varför söker du dig in i just den banken — det bolaget?

Om bara kvinnorna visste i vilken grad de där småkältande korsförhören äro ägnade att grundlägga mannens håg för otrohet.

Men ändå är det varken kvinnans likgiltighet, hennes missnöjdhet eller frågvishet, som driver mannen i armarna på hennes väninna eller vilken som helst annan dam. Det finnes nämligen en kvinnlig egenskap, som mannen framför allt ej kan förlika sig med, just därför att den så litet tilltalar grunddriften i hans egen natur. Hans enorma behov av omväx-

ling. Det är hennes *enformighet*. Det är de enformiga kvinnorna, som männen inte kunna — i trots kanske av de bästa avsikter — hålla fast vid. Och inrymmer man en gång, att mannen är polygam intresserad, så måste man förstå, att den kvinnan som i sitt väsen förfogar över de flesta inkarnationer, är den som är bäst ägnad att få dela hans liv, njuta hans sällskap, och behålla hans kärlek.

För att få en man att stanna hemma, måste man variera maten för honom, för att få be-

*Välkommen i dess offerlund
af oförgänglig vår!*

*Församla oss omkring dig der!
Man andas der så sällt,
ty himlen famnar, evigt skär,
Homers och Platons fält.*

*Kom, tyd oss der den skönsta dikt,
det skönsta språk oss lär,
och känn vid värf af dyrbar plikt,
hur varmt du älskad är!*

ATTERBOM.

En dikt av Atterbom kunde ju ej gärna utebliva vid ett tillfälle som detta, och man får hoppas, att den gamle ungdomsvännens hyllning gjorde Palmblads hjärta godt. En vind från den helleniska »männlighetens vår»-sveper också fram genom några av dess rader, och skalden har tryckt sitt märke på den som på allt han skrev. Någon betydande dikt är den emellertid ingalunda, den bär det tillfälligas prägel och har kanske tillkommit i största hast. Man förstår, att den ej togs med, när skalden några år senare utgav sina dikter.

Lustigt nog, blev jag nästan samtidigt i tillfälle att se — dess kladd. Bland en liten samling atterbomska handskrifter — i allmänhet lappar med oläslig eller ganska svårsläslig skrift, kladd till prosa, någon gång också till stycken ur »Lycksalighetens ö», första upplagan — tillhörig greve Birger Mörner och vänligast ställd till mitt förfogande, finnes också koncept till förestående, eljes okända dikt. Några rader äro förslagsvis omkastade i tredje strofen. Det hela är slarvigt skrivet å ett papper, vars andra sida företer ett stycke manuskript till den atterbomska uppsats, som samma år 1835 behandlade Almquist och den franska romantiken.

hålla hans intresse, bör man variera formen för sitt liv, för att behålla honom själv måste man variera sig själv. För att en man skall uthärda att intressera sig för kvinnans kläder och hennes samtal, måste hon befinna sig i ständig variation av färg och röstmodulationer. Inte naturligtvis så att hon går ifrån sin egen natur och blir affekterad och tillkrånglad, inte så att han har det oroliga och oroande intrycket av nya toaletter som göra luckor i budgeten. Hemligheten är inte att erbjuda honom någon tillsats av nytt utan att variera sitt gamla, sina kläder, sina egenskaper, sina möjligheter — och sin kärlek. Och hur skall en kvinna då sist och slutligen vara för att förhindra mannens otrohet?

Hon skall vara som vår barndoms lektub med brokiga glasbitar i. Varje gång han svänger på tuben skall hon av samma färgade glasbitar bilda en ny lustig och lockande formation — en oändlig räckta skimrande, ständigt växlande stjärnor.

ALMA SÖDERHJELM.

Insänd vackra bilder till Iduns
amatörfototävlan

Iduns Redaktion, Stockholm, före den 15
augusti.

SPALTEN OM BÖCKERNA

DET FINNS RESESKILDNINGAR SOM HA en genomgående vetenskaplig karaktär och som man läser i små avsnitt för att inte bli alltför lärd — något som vi svenskar gärna undvika; det finns andra, som tyckas skrivna under nödvändighetens tryck, därför att resenären själv anser att han à tout prix måste tala om vad han genomgått av egendomliga upplevelser, fast det på det hela taget blir ganska enkla relationer, emedan hans blick är för skum och hans reservoarpenna för trubbig; så finns det ännu andra, som det riktigt lyser av och där läsaren är med som en i karavanen, därför att berättaren har sin egen syn på upptäcktsfärdernas hastigt växlande moment och skriver så där fritt ur hjärtat, som om det gällde ett brev till en förtrogen vän i hemlandet.

Till denna kategori hör fru *Esters Bolinders* nyligen utkomna resebok "Med lilla Sif hos indianerna". För Iduns läsekrets är lilla Sif och hennes käcka, älskvärda moder ej obekanta, ty i Iduns spalter hade vi för några år sedan nöjet att framlägga de första skisserna från färden, och vad som där antydde av egendomliga upplevelser och älskvärdt berättarlynne är här i fullt mått infriat.

En angenämare sommarlektyr kan man näppeligen uppleta än dessa intagande skildringar. Lilla Sif med sitt förtrollande väsen går som en solstråle genom hela boken.

Sif föddes så gott som i indianernas rike och endast fjorton dagar gammal fördes hon och hennes föräldrar av ett varmt, stänkande banantåg mot urskogen. Hon växte upp bland palmer, bananer, bambu och moskiter, trivdes utmärkt och var ej det minsta rädd för de mohikaners mörkhyade stam. Hon färdades på en mulas rygg i en liten hängmatta av lärft, hopsydd som en upptill öppnad ärtskida, vilken hängde om hennes pappas hals. Detta är väl förtjusande om något! Och mitt i natten kom Sif till den stora indianbyn och vaknade i en indianhydda, där några mörka långhåriga indianer sutto kring brasan och stirrade fulla av förundran på den

Den i Wien nyligen avtäckta minnesstoden över valskungen Johann Strauss. Foto Karl Gryziecki.

nordiskt blonda Sif, som inte tittade mindre förundrad tillbaka.

Fru Bolinders bok bjuder därjämte på en mångfald av intressanta händelser, spännande äventyr och muntra situationer, vari indianer, kreoler och andra människor spela mer eller mindre framträdande roller. Det finns ej en tråkig sida i hela boken, tack vare författarinns humoristiska blick och personliga stil, och först och sist fäster man sig

vid Sifs lilla behändiga person — hon som gjorde sitt inträde i denna besynnerliga värld med filosofisk ro och det ljusaste — humor. Talrika illustrationer beledsaga texten.

Selma Lagerlöfs senaste bidrag till bokmarknaden utgöres av en Topeliusmonografi, framställande den finske skaldens utveckling och mognad.

Det är icke den vanliga formen för författarkarakteristik som här kommer till synes, utan fast hellre en blandning av saga och verklighet så skickligt sammangjuten som man kan vänta av vår frejdade författarinna på de romantiska sägnernas område.

Ypperlig är skildringen av Topelii föräldrahem med sin stämning av gammal herrgård och föräldrarnas fint tecknade gestalter. Och skaldens eget liv från tidiga barnår till mannaålderns strider och växande författarrykte äga många fängslande drag, men också ett överflöd av romantiska fantasiutsmäckningar, som inte ens av Selma Lagerlöfs genialiska formuleringskonst kunnat skyddas från att verka något barnsliga.

Men bortser man från dessa intervaller ger boken en både vacker och orienterande bild av Sylvia-sångaren och den romantiska historikern. Och där ligger samtidigt en väl träffad tidsfärg över svenskfinskt studentliv och över de nationella frihetssträvandena, frampressade av molnskockningarna från öster. Ett ganska brett rum är lämnat åt Topelii ungdomsår, med ty åtföljande förälskelser — också hade han turen och besväret att bli kär i än den ena än den andra strålande ungmön, lättantändlig och svärmisk som han var, innan han träffade den utvalda.

Allt som allt måste denna Topeliibok inrangeras bland den underhållande lektyren. Fältskärens berättelsers skapare avtecknar sig här precis som man tänkt sig honom: god, svärmisk, fantastisk och ett varmt lysande ljus i den finska kulturvärlden. (Förläggare: Albert Bonnier.)

E. H—N.

PORTRÄTT TILL DAGSKRÖNIKAN

MIDSOMMARAFTON AVLED I SITT HEM i Stockholm, 81 år gammal, fröken Maria (Maj) von Zweibergk, f. d. lärarinna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet. Den döda, som var dotter till hovpredikanten kyrkoherden i Skölvvene Wilh. von Zweibergk och hans maka, född Staffhell, blev 1867 ordinarie lärarinna vid Centralinstitutet och kvarstod som sådan i 33 år, under vilken tid hon gjorde sig allmänt avhållen såväl genom nit och skicklighet som genom sitt fina och försynta väsen.

Fröken v. Z. utövade i det tysta en omfattande välgörenhet och många äro förvisso de, som med saknad och tacksamhet skola minnas den nobla gamla damen med det ljusa leendet, den varma handen och det rika, trofasta hjärtat.

M. v. Z.

Maria von Zweibergk.

Allt flera av den, som vi väl få anse, ännu unga svenska skämtteckningens män börja överskrida halvsekelsgränsen, Albert Engström blev femtio år i fjor och den 13 juli går en av de främsta inom den falang, som ryckte in med honom, *Knut Stangenberg*, också över 50-årsstrecket.

Stangenberg har aldrig hört till dem, som eftersträvat populariteten. Friluftsmänniska och jägare som han är — också i det lik sin konstnärbroder Albert Engström, fastän kanske i sin framställning av friluftslivets fröjder mer godmodig än denne — har han levat mera för sig själv och sin konst i sin vackra bostad i Saltsjö-Duvnäs. Alltsedan de händelserika och för de unga så inspirerande oppositionsåren på 90-talet har hans namn emellertid hört intimt samman med svensk skämtteckning och svensk skämtpress: han har tecknat i *Söndagsnisse* och *Strix*, liksom i de två blad, *Puck* och *Kurre*, som nu höra historien till — och inte bara skämthistorien.

Knut Stangenberg.

Erik Brogren.

Stangenberg var den förste, som i vår press lancerade teaterkarrikatyren och strax gjorde den populär. Det var i Vallentins "Puck" man först fick se scenens hjältar och hjältinnor karrikerade så som den fine tecknaren förmådde se dem: skådespelaren under hjältemasken. Scenens artister voro på den tiden inte så vana som nu att bli karrikerade, och när t. ex. den åldrade fru Hwasser såg sig framställd med gum-ålderns små mustascher och embonpoint, blev hon inte blid.

Det höga allvaret är ofta bara en port till det förlossande skämtet: Stangenberg, som tänkte bli målare, blev en av våra bästa skämttecknare, och efter att i gymnasiastären ha idkat den högre poesin, blev han en av våra roligare versskrivare. Han är lika fyndig i att finna på äventyr för sina svenska hjältar och hedersmän som i att finna rimslut. Som ett rimslut till hans femtioårsdag nu komma säkert en mängd hyllningar att strömma in.

Författaren *Erik Brogren* fyllde den 28 juni 50 år.

Erik Brogren har bakom sig en ganska rik alstring av övervägande lyrisk art. Hans vers är ofta litet tung, men lyftes i sina bästa stunder av ett djupt etiskt patos. Utan tvivel är B. en av våra mest äkta moderna psalmistbegävningar, och att hans religiösa diktning icke vunnit en större resonans bland en bredare allmänhet, beror väl på hans katolska bekännelse.

B., som tidigare flera år arbetade i pressen, bor f. n. i Italien med sin maka, författarinna Gertrud Almqvist.

RESEMINIATYRER

AV EBBA THEORIN

MED TECKNINGAR AV LISBET JUEL.

PÅ MONTMARTRE-CABARETEN "PÈRE Frédéric" sjunger den okände sångaren en kväll en visa; den är som så många andra av slaget stark genom sin enkelhet. — När jag är död — så ungefär är innehållet i första strofen — lägg mig då i alkohol från hjässan till fotabjället — l'amour est doux. Andra strofen: om jag lever, låt mig då dricka dag och natt — l'amour est doux. — En typisk fransk dryckesvisa, som slutar som en vemodstänkt hymn till kärleken!

Ännu sedan man kommit ut på gatan, nynnär den lilla refrängen i ens hjärta. Där ute stå unga par och kyssa varandra i kyrkogårdsmurens hägn. Någon gatuförsäljare ropar ut sina varor; som alla av skräet här sjunger han fram sitt "bana-ner" eller vad det är i halvtoner; det klingar på en gång vemodigt och ömt. Och plötsligt minns man åter den lilla refrängen: l'amour est doux, i vilken fransk livsglädje plötsligt bryter sig i ömt vemod: kärleken är kort, den bedrar, låt vara — kärleken är likväl ljuv.

Den franska chansonens vagga (cabaret-, café-concert- chansonens, den som vandrar land och rike kring) — man väntade sig finna den i någon romantisk omgivning. Och fann den i Passage Brady. Brady och grannen, Passage de l'Industrie, löpa in från Rue du Faubourg-Saint-Denis, en tvärgata till en av de stora boulevarderna. Passagen är mycket trång. Husen äro gamla och lukta mögel. Luften är kvav under taktäckningen. Om musan Erato verkligen hyr rum här, är det enda hon kan glädja sig åt det att hon kan köpa imiterade silkesstrumpor till 4 francs paret. Den vanliga gatuhandeln äger rum längs hela passagen: en öppen antikvarisk boklåda vid sidan om trikåvaruståndet. Under hela eftermiddagen kasta pianon genom fönstren ut sina toner, som man alltså får alldeles gratis. Chansonernas författare lämna sina verk till förläggarna (bara en enda firma i denna trakt annonserar 15,000 vishäften), och så komma artisterna hit för att välja ut de nyheter, som de skola slå igenom på — eller som skola slå igenom på dem.

En sångstrof ljuder genom ett fönster. Jag kan inte urskilja orden, men inbillar mig att det kan vara vad jag hörde någon dag förut:

Les heures sont roses

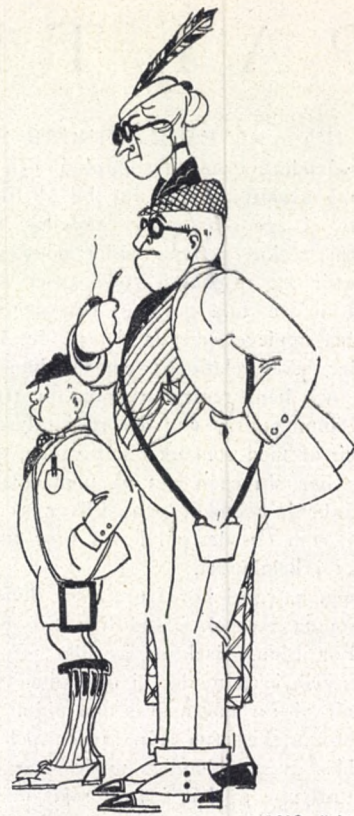
A qui sait aimer.

Nej, Erato — ty det är naturligtvis du, som inger också den fina, lätta franska visan — skulle du verkligen kunna finnas här i denna trånga, smutsiga passage? En liten försäljerska räcker fram sina imiterade silkesstrumpor: "Bara fyra francs paret, madame, ils sont très jolis" — hon är ljuv, graciös och glad, och hennes systrar i den fattiga passagen äro alla likadana. Ja, här bor ändå den skönhet och grace, som endast den lyckliga drömmen om kärlek skänker. "Les heures sont roses à qui sait aimer!" Denna parisiska genius behöver inte söka sig någon komfortabel femrumsvåning för att trivas — den vilar på det timmarnas rosenskimmer, som tränger in till och med i den mörka, illaluktande Passage Brady.

Paris-cabareten och chansonerna vore egentligen värda ett kapitel för sig. Cabareten är ju ursprungligen den scen, från vilken sångaren och skalden föredraga sina alster, vilka så strax få publikum till faddrar och i lyckliga fall bifallet till faddergåva. Den lilla "Noctambules" i Quartier Latin — en gång Marcel Legays och Paul Delmets scen — håller ännu fast vid traditionen, och ännu sitter "Le Prince des Chansonniers", den gamle Xavier Privas, vid pianot och mumlar fram sitt milda testamente. De flesta av de andra cabaretterna ha sjunkit ner till turistsensationer. Och likväl, även en av dessa, "Chat Noir", vägrade inte skydd åt den unga dikt, som icke kunde göra sig hörd för segerjublet: en ung revolutionär skald, Dedcoq, utslugade på klingande vers sitt anatema över den värld, som utan hjärta utför sorgester vid "den okände soldatens grav" i Triumfbågen.

Paris är nu för tiden fullt av svenskar. Det finns en hel mängd små kvinnliga kontorister, som tro, att det varit bildande att se Eiffeltornet och Napoleons grav och som nu som bäst i Umeå eller Tomelilla utbreda dessa platsers rykte. Andra finna resans egentliga syfte vara att köpa onödiga ting under ihållande beräkningar av hur mycket mer de skulle ha kostat i svenska kronor.

En bekant till mig, en dam, hade i Paris fått sikte på en underskön morgonrock i broderad crêpe-de-chine. Priset var 600 francs, — det blir i kronor — ja, ni kan själv räkna efter, så får ni

LISBET JUEL

Anglosaxare titta på "Mona Lisa" i Louvren.

se hur roligt det är. Men hon hade glömt var hon sett den och sökte nu överallt. Ni känner ju till de parisiska stormagasinen? — ja, det är klart, det är ju dem, det talas om i sällskap nu för tiden. Medan vi andra voro i Louvremuseet, tillbragte hon dagen i Printempsmagasinet, for fem trappor upp och fem trappor ner, tog hissen till höger och hissen till vänster, köpte i förargelse fem meter sidenband och glömde dem till sin ännu större förargelse, och fann alltjämt inte den handbroderade. Nästa dag foro vi andra till det skogsblå Fontainebleau, men hon gjorde utfärden fyra trappor upp bland blå morgonrocksdrommar i Magasin Lafayette. På femte dagen fann hon den undersköna rocken — eller kanske var det i själva verket en annan — i Bon Marché. På hemvägen hade vi andra bara våra fattiga intryck och minnen med, men hon hade sin parisiska morgonrock. Vi talade om Montmartre och målaren. Hon sade: "I Stockholm skulle jag inte kunnat få en sådan morgonrock för — ja, det blir minst 200 i svenska pengar" (där fick ni höra det ändå!).

När vi kommo fram till Stockholm, hängde där i ett butiksfönster en precis likadan. Den kostade 190.

"L'amour est doux" — under den sentensen uppfostras också på sätt och vis den unga franska flickan. Marie-Antoinette störtades, madame de Pompadour och hela hennes tidsålder är död och begraven: men liksom den ena uppfostrades till att bli drottning och den andra till att bli en konungs härskarinna, — lika traditionsbundet som då och lika ensidigt trångt uppfostras den unga franska flickan av god familj att bli maka och mor. Ätminstone före kriget var det ju otänkbart, att hon skulle kunna visa sig på gatan ensam, och som den för henne lyckliga höjdpunkten av en långvarig dressyr stod för henne den dag, då hon gick till altaret med den man, hennes föräldrar och — deras pengar hade valt åt henne.

På de senaste åren lär det ha blivit litet annorlunda (men ett "annorlunda" kommer ju alltid långsamt, när det gäller kvinnokönet). Det finns, säger man, familjer i Paris (ännu inte i landsorten), där den unga flickan får någon gång gå ensam ut och ibland också sporta. Och när den unga flickan förts till målet för sin pupp-tillvaro och inte är ung flicka mer, lär hon också se annorlunda på ett och annat. Om maken felade aldrig så svårt, slog hon sig förr till ro med de ord, som mödrarna gärna sagt och säga i alla tider: "c'est la vie, tout

LISBET JUEL

"Den blåa timmen" — un apéritif à deux.

s'arrangera". Hon lär nu ha rest sig mot detta fromma tyranni, som heter den moderliga okunighetens auktoritet och anser sig också ha sina fordringar att ställa på maken.

*

Den första timmen i en ny stad ger de starkaste intrycken. Jag går från det hotell i London, där jag nyss tagit in, förbi kungliga slottet, Buckingham Palace. Unga gossar i praktfulla röda rockar och med väldiga björnskinshuvor sträcka på benen, marschera ensamma och paradera, och det är först när ens blick med möda trängt förbi vilddjurshudarna, som man ser ett par glittrande barnaögon lysa under ståten. London efter Paris — det är militär, rojalism, stränga former, världsherravälde.

Hyde Park. Från en tvåcents-stol ser man en liten del av den fina världen dra förbi — eller av "världen" över huvud taget.

Men vad är det? här möter man jämt samma kvinnotyp som hemma: den yngre eller redan medelålders, litet slitna, grämda "självförsörjande" kvinnan, ensam om också i sällskap, med en smula trötta ögon. Henne såg man aldrig i Paris. "L'amour est doux" — det är därför de franska kvinnorna äro så ljuva.

Jag kan inte riktigt förklara vad allt omkring mig ger mig den bestämda känslan, att här är jag i den stad, där man förstår att segra (men i Paris förstår man att *leva*, och det är ju något annat!). Själva de förnäma damerna bära sin lyx liksom trötta, likgiltiga, utan att glädjas över den — den är bara det segertecken, de äro skyldiga lägga över sina skuldror såsom det triumferande folkets kvinnor. Man tänker på det gamla Rom — och aeroplanet som surrar över ens huvud, bära gör parallellan pikantare.

Parken liknar en vacker och välvårdad trädgård — och inne på gräsmattan sitta två flickor med schäferhatt och pincenez och måla vackert och välvårdat, såsom det höves. Unga amasoner galoppera förbi, i herrsadel och herrdräkt, det är bara det flickaktigt graciösa i hållningen, som röjer könet. Det segersälla England!

Någon har sagt, att civilisationen börjar med badkaret. Det är väl ändå inte riktigt sant: i Frankrike är civilisationen nog icke så alldeles intimt förbunden med badkar och komfort, och många bland oss skulle kanske ha gagn av att i Frankrike lära, att livsglädje och livslycka inte äro så helt beroende av komforten som vi ibland inbilla oss här. Men däremot skulle man kanske kunna säga, att den som skall ha världsherradömet, får allt ha börjat med badkaret, hygien. Parallell med Rom igen.

Jag såg i de engelska tidningarna, att myndigheterna förbjudit namnet "Mekka" på en fars, därför att det för muhammedanerna heliga namnets användning i det sammanhanget kunde sära vissa av Hans Majestäts undersåtar. Det gav en en plötslig sensation av vilket *imperium* England är. — Jag var och såg Chu Chin Chow, det där stycket som gått varenda kväll till nu på femte året: första året var London där, andra året landsorten och den där kvällen det sämre Sydamerika och jag. Pjäsen var odrägligt tråkig, men där förekom äkta Zulunegrer eller vad det var för några. För oss

Vid bokläds-kajen: Har bouquinisten något rart i dag?

Bretagne och Elsass valla småbarn i Luxembourgparken.

äro Zulunegrerna bara några besynnerliga främmande väsen, för engelsmännen återigen — *imperium*. Därav glädjen.

*

På Paris-salongen rådde tråkigheten, med några undantag, såsom det mycket omtalade porträttet av Anatole France, som man kan kalla spirituellt, liksom man efter porträttet bör finna författaren pittoresk. På Londonsalongen råder den konventionella tråkigheten. Där får man skåda The Honorable så och så vid kungl. hästgardet, i kroppstorlek, sådan han såg ut på den för honom självy och nationen betydelsefulla dag, då han blev myndig, diverse lorders små barn med ridpiskan i hand, en vanlig sjuksköterska — o under? åh nej, ingen fara, det är en lady, som med stolthet kan låta sätta ut hela sitt namn i katalogen. Demokratien representeras endast av "den okände soldaten", men så ligger han ju också i sin kista och är föremål för kungaparader.

På National Gallery konstaterar man också genom namnen under tavlorna, att även målarna ibland och inte bara deras modeller voro fint folk: Sir Anton van Dyck, Sir Joshua Reynolds, Sir Thomas Lawrence, — "Sir" glömmes man inte sätta ut — och när man plötsligt stöter på en tavla, som framställer några folkets barn, så ser man åtminstone av underskriften, att det är Hogarths tjänare och att han lyckligtvis hade sex av slaget.

Manligheten om igen.

HAV TACK, LÖJTNANT MÄNS! JA, JAG kallar er så, om ni också möjligen skulle ha passerat graden, ty det ordet behåller ju i det längsta en viss ljuvlighetens klang i varje kvinnoöra. Och nu här en livslevande sådan, som proklamerar att manligheten inte får göra överlägsen, — vid Allah. Det är ju en upplevelse!

Men — skämt åsido — kan jag egentligen ej finna att ert uttalande är någon replik, snarare ett hovsamt och välkommet komplement. Jag har inte bestridit, att det finns hederliga affärsmän jag heller, men undantagen bekräfta regeln och just dessa skulle nog kunna förtälja åtskilligt om Herkules prövningar i börsal och vid pulpet.

Vad ni säger om militärkyrkens depression är ju nedslående, men blir mig samtidigt anledning till en ytterligare éloge åt de visst icke i minoriteten stående officerare, som — således genom individuella krafter — prestera så vackra resultat. Vi ha ett alldeles aktuellt exempel i den Königska ryttarsegern i London, vilken icke torde få betraktas såsom någon lyckträff utan som ett välförtjänt realitetsprov på de svenska kavalleristernas i hela Europa, men i Sverige minst prisade och beundrade skicklighet.

Att ni vidare efter Er fråga: "Blir en mans manlighet lidande på att han ägnar sig åt de sysslor, som av ålder varit kvinnorna förbehållna", för min räkning behövde sätta något frågetecken, inser jag emellertid inte.

Drog jag inte särskilt fram den unge prästen, som skurade golvet och bakade pannkaka, för att få med den synpunkten?

Vem av Er trio, som tar priset, behövs ingen större jury att avgöra, — det är givetvis n:o 3, som under hustruns sjukdom skötte maka och barn. Att "vara redo" som scoutopet lyder, kan aldrig i någon form bli omanligt.

Men om den fru, som med förtjusning låter mannen sy sig en blus och i allt uppmuntrar hans kokkonsts mästerskap, om henne skulle jag vilja säga något obalanserat! Hade han inte vitt serveringsförkläde och spetsmossa på sig vid den där delikata middagen? Efter beskrivning är det mig med bästa vilja omöjligt att föreställa mig honom annorlunda.

Om inte järnvägsresorna den här årstiden vore så kritiska för en fylld tårta, skulle det varit mig ett nöje att skicka er en! — för att finna ett slutargument, som väl åtminstone vore feminint nog. Nu får jag nöja mig med att göra en stor reverens, och så överrätta ett råd: Dröj inte ett ögonblick längre med att lyckliggöra den verkligt kvinnliga! Ni är bestämt mogen!

ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖFBERG.

Raskolnikov.

O, bikt, o, snyftning ur ett mänskobröst.
O, dikt, så full av kval, o, livets röst.
O, avgrunder av smuts och skam och blod — — —
— Och ändock giver du mig tröst och mod.

All gråt som stockat sig i bittert bröst
du löser med din djupa smärtas röst.
Till mänsklighetens Golgata du för.
— Se människan! hur själv hon sig förgör — — —

Se människan! Det snyftar i ditt blod

Säg, är hon ännu mera ond än god?
— O, Dostojevski, för din snyftnings skull
jag ville böja knä invid din mull.

MAJ HIRDMAN.

THERMA
elektriska koksplisar

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
THERMA
BIRGER JARLSG. 22 STOCKHOLM

HEM-
TREVLIGA
VARDAGS-
MÖBLER

Vederhäftig köpare
har tillfälle till den
moderna kreditformen
AVBETALNINGSKÖP

A/B NORDISKA KOMPANIET
BOSÄTTNINGSBYRÅN

Hur brygges mumma?
De gamla hade sina metoder att bereda välsmakande måltidsdrycker. En sådan dryck var s. k. mumma, för vilken finnes ett enkelt och för varje hushåll bekvämt tillredningssätt: Man upplöser 3 à 4 matskedar vanligt strösocker eller farin i en halv öl eller vad man numera kallar pilsnerdricka. Då sockret är väl löst tillsättes en halv porter. Det hela blandas väl med en silversked, varvid ett starkt brunt skum härrörande från portern synes på ytan av blandningskärlet. Vackrast presenterar sig denna dryck i en glastillbringare.

Ingen svensk
kaffepanna utan

Coffee Clearer
1 rullar om 20 tabletter kr. 0:20 pr rulle. Säljes i alla välsorterade specialaffärer. I parti hos Hrr Grossister och
FABRIKS A.-B. INTUBI - STOCKHOLM
Riks. 812 35 & 179 36. Sthlm. 298 98.

IDUNS HJÄLPREDA.

GARNERING AV TÄRTOR.

När man skall garnera tårtor med kristyr, är det av stor vikt, att tårtan i sig själf är vacker, ty denna garnering kan inte dölja bristerna så, som de förut omnämnda kunna det. — Tårtan fylls så, som förut är angivet och bestrykes sedan med glasyr. Denna består av socker och vatten. Antingen kan man då begagna vanligt strösocker eller florsiktat socker. Glasyren blir till utseendet mycket olika, beroende på vilkendera av sockersorterna man använder. Av strösocker blir glasyren naturligtvis grövre och halvt genomlysande. För min del finner jag denna glasyr vackrast, d. v. s. om tårtan själf har jämn färg. Av det florsiktade sockret blir glasyren glansig och kritigt vit. Den lämpar sig utmärkt för tårtor, som blivit för mörka i gräddningen, och vilkas yta man därför gärna vill dölja. Ännu ogenomträngligare och tätare blir glasyren, om man rör ut det florsiktade sockret med äggvita i stället för med vatten, men detta är då egentligen inte längre glasyr utan i stället kristyr, sådan som man sedan garnerar tårtan med. — När man skall laga till glasyren, tillsättes litet i sänder av vattnet, ty man kan lätt få för mycket av det. Särskilt får man vara försiktig med vattentillsatsen, då det gäller glasyr av florsiktat socker, ty endast litet för mycket vatten gör den så tunn, att den rinner av tårtan. Sockret till glasyren får ej vara klumpigt, ty då blir den ojämn och ful. Det florsiktade sockret, som alltid klumpar ihop sig, måste därför stötas före användandet. Glasyren bör vara tjock som en tunn gröt. Till 1 kkp. strösocker tages ungefär 3 msk. vatten, till lika mycket florsiktat socker 1½ msk. vatten. När glasyren är i ordning, bestrykes tårtan med den, och man bör vara noga med, att få den helt och hållet täckt. Det duger inte att endast breda glasyren på kakans översida, kanterna böra vara lika väl glaserade, för att tårtan skall se prydlig ut. Till en tårta av ordinär storlek brukar det räcka, om man gör glasyr av 1—1¼ kkp. strösocker. Av det florsiktade sockret behöves ½—1 gång så mycket, då det är odrygare. Är tårtan bestruken med strösockerglasyr, kan man omedelbart börja med dess garnering, men som florsockerglasyren torkar långsammare, bör en på så sätt glacerad tårta stå en stund, innan man garnerar den.

Under tiden gör man i ordning kristyren. Denna består av socker och äggvita, men till detta duger intet annat än florsiktat socker. Om strösocker än är aldrig så fint, fastnar det i toppen av struten vid garneringen, och man kan ej klämma fram massan. — Till kristyren måste man inte endast stöta sockret, utan även sikta det genom en fin sikt, ty de små klumparna som ännu finnas där, sätta sig fast så, som förut beskrivits, och hindrar garneringen. Hur mycket äggvita man skall taga till 1 kkp. socker, är mycket svårt att ange. Som vitorna äro mycket olika stora, är det omöjligt att beräkna i hela eller halva vitor. Att mäta dem med sked är svårt, men tar man ungefär 2¼—2½ tsk. brukar det bli lagom. Sockret lägges i en liten porslinskål, och litet i sänder av äggvitan sättes till. Ett par droppar för mycket av denna, gör massan för lös, och då måste man öka sockermängden. Man rör kraftigt med en silversked, så att kristyren blir blank och smidig, och fyller den sedan i struten. — Denna göres på samma sätt, som förut är beskrivet, men den bör vara liten. Bättre är i mitt tycke också, att till dessa strutar använda något mjukt, ändå segt papper, t. ex. smör- eller pergamentpapper. Tycker man att papperet är alltför tunnt, går det an att taga det dubbelt. När man förfärdigar struten, bör det inte alls finnas något hål i dess topp, men innan man lägger i kristyren, klipper man ett, som bör vara mycket litet. När sedan struten är fylld, provar man, om hålet är lagom, eller om man behöver klippa det större. — Kristyren bör aldrig göras långt i förväg, ty då bildas det en hård linna på dess yta, och denna verkar sedan på samma sätt, som om det funnes klumpar i sockret. Har man gjort i ordning kristyren, och har man ej genast tillfälle att använda den, bör man antingen strax lägga den i struten eller också binda ett papper över skålen och ställa denna kallt.

Innan man börjar garneringen är det bäst, att lätt och omärkligt dela upp tårtan i 4 delar och dessutom utmärka mitten, ty det skämmer det hela, om mönstret skulle komma att sitta snett. Skall man ha någon garnering mitt på tårtan, t. ex. namn eller datum, göres detta först, och sedan tillägger man vanligen något mönster i kanten. Enklarest är att låta en rad av små ovaler bilda liksom en kedja runt hela kakan. Även kan man byta ut ovalerna mot cirklar, vilka gripa litet i varandra. Med litet uppfinningsrikedom kan man hitta på massor av dylika enkla mönster, och, som jag redan sagt, ofta nog tar sig det enklaste bäst ut. Som en inramning av mönstret, spritsar man så en linje runt tårtan längst ut med kanten, och skulle kakan vara hög, bör man även garnera själva kanten med något enkelt mönster. — Till sist fyller man i figurerna med gelé. Helst bör man ha detta i 3 färger, rött,

Prisnedsättning från 1 juli 1921

För svenska annonser införda i
båda upplagorna av Idun
debiteras följande pris:

Å textsida eller sista
sidan ... 42 öre pr mm.
Efter texten ... 38 » » »
Led. platser o. Platssök. 30 » » »
För särskilt begärd plats 20 % förh.

För ännu ej slutförda samt för s. k.
tillsvidare-order tillämpas de nya pri-
serna likaledes från 1 juli.

Vår nya annonstariff tillställs våra
ärade kunder snarast.

Stockholm i juli 1921.

IDUNS ANNONSAVD.

Vår mycket ömtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad

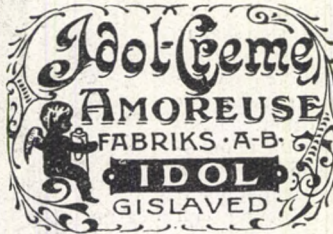

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

De högsta anspråk på ansiktscreme
tillfredsställas av

Gynna Iduns annonsörer!

**Gamla tygskor
bliva som nya**

om de bestrykas med Blanco
Sko-Vitt. Smetar absolut icke.
Henry Skantzé & C:o, Göteborg.
Tel. 9335—7472.

Nej!

Nu må icke längre rostfläckar finnas på kläder. —
IBEM rostuttagsmedlet borttager alla rostfläckar
mycket lätt utan att skada tyget. Ingen avskölj-
ning behöves. Efter var droppe IBEM försvinner
en fläck. Erhålles i de flesta affärer för 75 öre tuben.

AUG. SJÖSTEDT, Apelbergsgatan 52, 1 tr., STOCKHOLM.
Allm. Tel. 153 42 Riks Tel. 55 99.

Låt framkalla
och kopiera

Edra pristävlings-
bilder hos

Casert

FOTOGRAFISK
AFFÄR

Smålandsgatan
4

(Invid Birger Jarlsg.)

REFLEX

Utför själv arbetet.

Efter endast blötläggning och uppvärmning upptagas kläderna bländande vita om man använder Södergrens moderna tvättmedel REFLEX vilket blöter smutsen ur kläderna utan såpa, soda eller klor, utan borstning, skrubbing eller bykning.

Reflex försäljes i alla välsorterade Färg-, Kemikalie- och Viktualieaffärer samt i A.-B. Tvålhusets butiker i Stockholm och landsorten. Pris pr pak. 50 öre. Fullständig broschyr avhandl. Reflexmetoden, sändes gratis o. franco från tillverkaren A.-B. Södergrens Sáp- & Tvålfabrik, Stockholm.

NÖJEN UNDER SOMMARSÄSONEN I STOCKHOLM

Blanche-Teatern

Dir.: Ernst Eklund.

Varje afton kl. 8.

Otrogen

med

Tollie Zellman

Djurgårds-Teatern

Dir.: Gustaf Collijn.

Varje afton kl. 8.

Gökungen

Lustspel i 3 akter av Einar Fröberg.

Succésprogram.

Folk-Teatern

Dir. Robert Ryberg.

Varje afton kl. 8.

Karl-Gerhards Sommarrevy 1921 "Vart ska' vi annars gå?"

Dekorationerna av Olle Nordmark. Andra aktens Nizzatablå av Isac Grünewald. Orkesterdirigent Nalle Halldén. Medverkande: Karl-Gerhard, Sigurd Wallén, Lilli Ziedner, Ann-Sofi Norin, Artur Rolén m. fl. Biljetter å vanliga ställen och tider.

Haga-Teatern

Dir.: Uno Lindholm.

Varje afton kl. 8.
Körliks genomroliga

När Bengt och Anders bytte hustrur. Ett sommarstycke med sång och dans i 3 akter (i ny bearbetning för sommaren 1921) av Felix Körling.

Bengt på Snibben — Karl Ivar Ytterman.
Petter, soldat — Yngve Nyquist.
Biljetter Allm. Tidn.-kontoret till 4 e. m.

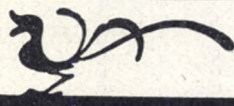
Teaterns biljettkontor från 4 e. m. Vid köbildning avstängas telef.

Söndagar kl. 3 och 8 e. m.
När Bengt och Anders bytte hustrur. Biljetter vid teatern efter 1 e. m. Allm. Va. 6.

ZEBRA

UGNSVÄRTA

INTIMA TEATERN

Varje afton kl. 8 precis
ROLFREYVN 1921

Bolsjevikdiamanten

I huvudrollerna: MAJA CASSEL och ERNST ROLF.

För övrigt medverka: Elsa Wallin, Jullan Kindahl, Alfhild Westling, Bertil Junggren, Wilhelm Julinder, Arvid Kindahl, Erik Magnusson m. fl.

Solodans utföres av Magda Björkman från Operabaletten och det berömda engelska dansparet Singers and Mewse.

Biljetter i Allm. Tidningskontoret, Gust. Adolfs torg samt i teaterns biljettkontor.

Skansens Friluftsteater

Direktion och regi: Gustaf Linden

Varje afton kl. 8 o. söndag kl. 3.

Den populära sommarsuccésen.

Herr Dardanell och hans upptåg på landet

Biljetter i Allm. Tidningskontoret till kl. 4 e. m. samt efter kl. 6 i teaterns kiosk. Best. 12—6. A. T. 119 12. R. T. 723 02.

OBS! Teaterbesökande fri entré till Skansen efter kl. 6 e. m.

Vanadislundens FRILUFTSTEATER

Dir. M. Strömbom.

Varje dag kl. 8 em.

Den stora sommarsuccésen

Komedianter och småborgare

En sommarhistoria från den gamla goda tiden av Björn Hodell. Författaren till Bystråddaren och byskomakaren, förra årets succés. Biljetter à 2: 70, 1: 80 och 90 öre + skatt säljes vid teatern fr. 6 em.

Vasa-Teatern

Varje afton kl. 8 em.
Sommarrevyn 1921.

Än leva de gamla gudar!

Revykämt i 3 akter (8 tablåer), delvis fritt efter Reinhardts Orfeus i underjorden, av Otton. För kupletterna Karl-Evert. För sceninramningen och regin Svase Bergqvist. För musiken William Rölling. För baletterna Carl Hagman. Kostymerna efter skisser av H. Stunz av Verch & Flotow och teaterns atelier. Dekorationerna komponerade av H. Stunz, utförda av Carl Grabow.

Hulda Malmström, Greta Lindgren, Märta Reiners, Emy Agren, Elis Elliot, Waldemar Dalqvist, Eugén Nilsson, Carl-Gunnar Wingård, Carl Hagman, Kay Reiners.

gult och grönt. Det röda är berett av röda vinbär eller lingon, det gula av vita vinbär eller äpplen och det gröna är vanligt äppelgelé, som man färgat med några droppar grön karamellfärg, medan det ännu var varmt. — Gelé lägges i ganska stora klickar på mönstret, men det bör naturligtvis inte gå ut över kristyren. Antingen kan man spritsa det genom en liten strut eller lägga ut det med ett par skedar. Det senare sättet är besvärligare, men blir i allmänhet vackrare, då gelé därigenom ej blir söndertryckt av struten utan kommer att ligga helt och klart.

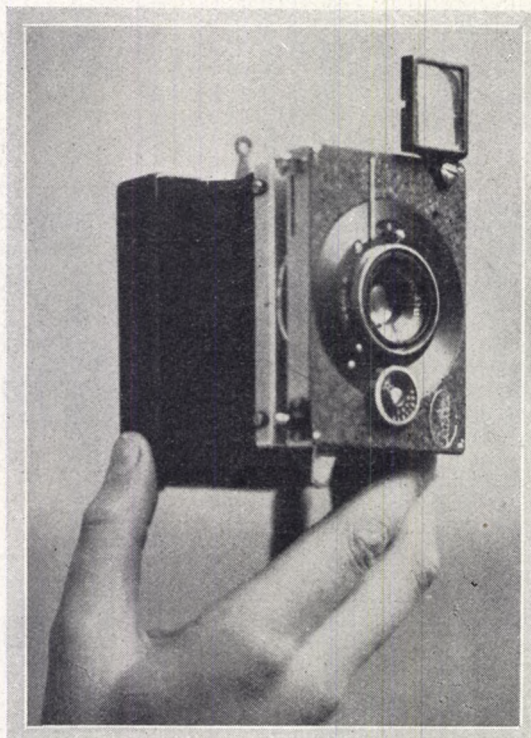
Naturligtvis måste man vid garneringen vara ganska noggrann, då det ju just är ett för ögat vackert resultat, man önskar åstadkomma, men på samma gång kan en tårta se både fin och bra ut, även om detaljerna var för sig, ifall man noga skärskådar dem, alls inte äro formfulländade.

Till sist vill jag också tala några ord om garnering med mandelmassa. Till en ordinär tårta går det åt 100 gr. mandel och 150 gr. socker. Även här bör man använda florsiktat socker, då mandelmassan på det sättet blir mycket smidigare och vackrare. Mandeln skällas och drives genom mandelkvarn samt stötes tillsammans med sockret och litet vatten, tills den blivit smidig och sammanhängande. Den kavlas så ut till en rund kaka, vilken lägges ovanpå tårtan, så att dess översida och kant blir helt beklädda därmed. Av den mandelmassa, man skär undan, trillas ut smala stänger, vilka läggas i mönster ovanpå tårtan. Inuti dessa figurer garneras sedan med syltade frukter, druvor, eller om man inte annat har, med stora geléklickar. Ganska vackert är också, att spritsa ut gelé eller aprikosmos ovanpå den vita mandelmassytan. Att på detta sätt garnera tårtor tar sig synnerligen bra ut och lämpar sig särskilt för litet tyngre kakor med mandel uti.

Naturligtvis finns det flera garneringar än dessa, som man kunde beskriva, men som de gå till på ungefär samma sätt är det onödigt att särskilt orda om dessa, och säkerligen räcka också dessa sätt för de flesta, som vilja garnera sina tårtor hemma.

K—n.

Iduns amatörfototävlan.

N. K:s hederspris till den lustigaste bilden.

Iduns amatörfototävlan som utlystes för några veckor sedan, har väckt livligt intresse ibland läsekretsen och posten bringar dagligen mängder av lustiga eller poetiska bilder, än en midsommarnattssol från Piteåtrakten, en sjöofficersfamiljs liv och leverne i Karlskrona, fångat i en kollektion med fotos, påpassligt tagna snapshots av skogens skyggaste fåg-

lar, komiska genrebilder med barn och husdjur, ja t. o. m. från Sfinxen och pyramiderna har en stockholmska sänt oss kameraalster.

Vem kommer med den lustigaste bilden? Det lönar att skicka in en sådan, ty firman Nordiska Kompaniet har till Iduns tävling skänkt ett hederspris, avsett att tilldelas den tävlingsdeltagare, som knäppt det roligaste motivet. Priset består av en Ica-Bebekamera för plåtar och planfilm, format 4½ × 6, med Anastigmat Novar f:6,8 i Kompurslutare, ställbar från 1/1—1/250 sekunder med 6 kassetter, planfilmskasset och läderväska. Den lilla kameran, som är mycket inventiös och trevlig, är värd 211 kronor.

Även i de skickligaste experternas krets har Iduns tävling väckt intresse. Vi ha nöjet meddela våra läsare att ordföranden i amatörfotografernas egen sammanslutning, Fotografiska föreningen, hoffotografen ingenjör John Hertzberg välvilligt åtagit sig att delta i juryns ansvarsfulla granskningsarbete.

Regler rörande tävlingen återfinnas i Idun nr 23. För övrigt ha de tävlande den största frihet i valet av format och motiv. Tävlingsbilderna, som på baksidan skola vara försedda med anteckning om avsändarens namn och adress, skola insändas till Amatörfototävlan, Iduns Redaktion, Stockholm, före 15 augusti.

Redaktionen har utfäst tre pris à 100, 50 och 25 kronor, därtill komma de hederspris, som skänkts till tävlingen av firmorna N. K., Nerliens A.-B. och Casett.

DETTA OCH NÅGRA FÖLJANDE nummer av Idun visa i fråga om uppställningen vissa avvikelser från de ordinarie numren. På grund av en hotande strejk på tryckerierna hade redaktionen vidtagit vissa förhandsåtgärder, som nu, när strejken lyckligtvis i sista stund inställdes, tvingat till en något ändrad anordning av text och bilder, med vilken vi — då det ju gäller endast det rent typografiska — be våra läsare ha överseende.

Överraskande
resultat
nås alltid med
**GAHNS
TVÅLAR**

Gyllenhammars

Underbara
HAVRE-MUST
Motverkar hjärt- och nervsvaghet.
För äldre, vuxna och barn.

För den nyfödde.

Reklamkartongen med komplett, fin välsydd utstyrelse å Kr. 15 samt Extra elegant å Kr. 19 och 25. Mönster medf. Enbart mönster 2: 50. Fru Casparsson, 3 Järntorgsgat., Örebro.

Genom en annons uti **Nya Wermlands-Tidningen**, som är **Vermlands äldsta och enda dagliga tidning**, träf. **10,000** hem i länet far Ni över och stiftet

Huvudkontor: **Karlstad.**

Ärade husmödrar!

Det är Er måhända obekant vad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpmedel vid småbak heter? Det heter **Gooda-Jästmjöl**. Burkar å 25, 40 och 75 öre köpas och "Några beprövade recept" fås gratis överallt.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & Co, Göteborg

Efter

Tvätt och diskning

böra händerna väl ingnidas
med oxygenolfabrikens

Amarant- Cold-Cream

Bibehåller huden mjuk och smidig. Innehåller fettämnen, som upptagas av huden, vilka ämnen fullständigt saknas i s. k. fettfria cremer, som härvidlag äro utan någon verkan.

stensmurar. Hela gården beskuggas av lummiga kastanjer och företer en utomordentligt målerisk anblick. Såväl huvudbyggnaden som flyglarna äro fullständigt inbäddade i tjocka murgrönskuddar, som till och med växa upp på tegeltaken. Fönstren sticka fram nästan som gluggar i det saftigt mörka murgrönstäcket och gårdsplanen, där ett par vårdträd stå, är helt och hållet täckt med meterstora flata kalkstenshällar med gräs spirande emellan.

Bakom huvudbyggnaden ligger örtagården och strax där bakom vidtager den höga, torra strandvallen, vilken nere i bränningen slutar med några underligt formade raukar, som dock fordom lära varit större och flere, innan den nu nedlagda kalkugnen slukade dem.

Av gårdens hävder har jag icke lyckats finna mycket. Troligen under 1800-talets första del kom den till släkten Holst. Numera äges den av fröken A. Claudelin.

Jag har litet utförligare uppehållit mig vid "Gulagården", icke därför att jag under förfluten sommar hade den oskattbara förmånen att bo där, utan därför att den utan tvivel är Ljugarns intressantaste och mest pittoreska plats.

Snutt över "Storgatan" ligger Fru Johanssons pensionat (gästgivaregården) och längst ute på udden ångbåtsbryggan. Där träder ungdomen varje söndags-, onsdags- och lördagsafton dansen, då männen blänker över det domnande havet.

Och här nära ligger tullhuset fast och slutet, trotsande vintrars stormar. Men inne på gården står det gamla strandberidarehuset, Gotlands älsta. Nej, det knappast står, ty stora delar av taket ha redan störtat in och det är fara värt, att nästa vinters stormar taga murarna med i fallet, för så vitt inte kanhända de enorma murgrönsrankorna, som fanna hela huset från stenfoten ända till kroppåsen, under århundradena fått ett så fast grepp om åldringen, att de hindra dess murar att falla i hög. För att söka rädda det pittoreska gamla kulturminnet från förintelse har Torsburgens fornminnesförening anordnat en penninginsamling.

Litet längre västerut, där Lausviken börjar och därifrån man ser Näs och Laus kyrktorn stiga som spjutspetsar upp ur Näs låga halvö, speglar Langhjenne lilla fiskläge sina kojor, sina stenpirar och sina bruna båtar i vägen.

Den gamla kalkugnen, som fordom låg nära bryggan, är nu en stor vit kalkhög endast, och där blinkar nu en liten fyrbåk för att visa havets vandrare väg till Ljugarns brygga.

Vid "Storgatan" ligga Ljugarns många små trevliga sommarvisten och här finnes också utom gästgivaregården några handelsbodas, posten och Duvbergsgården pensionatet. Helt nära vägen tecknar den lilla väderkvarnen på en torr backe sin silhuett mot himlen och litet längre bort ligga de sista valarna efter en stor skans, vilken, enligt vad jag antager, tillkommit under 1700-talet eller 1808 för att försvara den viktiga landstigningsplatsen mot moskoviterna.* Om kvällarna, då vädret icke lockar till stränderna får "Storgatan" också tjäna som allmän promenadplats.

Förbi ännu ett litet fiskläge kommer man till badstrandens kilometerlånga linjer.

Då solen gjuter sin strålfloed över sandens ljusa yta, där badgrupparna eller tälten ligga tätt, tätt, då vimlar den långgrundna stranden av färgstarka badkläder och nakna kroppar. De löga sig i den glasklara dyningen eller låta solen smeka lemmarna, så att de snart nog antaga hälsans kopparter.

Skogen går nära intill stranden, härlig skuggfylld furuskog med små gläntor här och där och i gläntorna den mjukaste, men ändock fasta, horisontala gräsmatta. Här hava under senare år trevliga sommarvillor vuxit upp eller — som brukas här — rullats ned från landet innanför. De titta med en fasad utåt havet och med den andra inåt de skuggiga ängarna. Här har också den kände konstnären greve Louis Sparre byggt sitt vackra Sandarve

* Äldre gotländska gårdar hava ibland huvudbyggnaden av trä såsom varande torrare och sundare, och flygelbyggnaderna av det vanliga byggnadsmaterialet kalksten.

* Under förra delen av 1700-talet härjade ryssarna i trakten.

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN: 39.

AMATÖRKAMEROR

Fredsutförande. Olika världs-fabrikat

MATERIAL OCH TILLBEHÖR
för fack- & amatörfotografer.

AKTIEBOLAGET ARTO,
Malmö.

SÖDRA FÖSTADSGATAN 2.
Rikst. 52 76 och 56 22.
Illustrerad katalog kostnadsfritt.

Den Dam som sätter värde på en VERKLIGT FÖRETLÄSSIG PASTYLL förmögenhet på att prova **Esteria**

Denne pastyllen frammanbild av äkta blomöror i olika blomfärdar ger fullt ändlig illusion av NATURLIGA FRISKA BLUMOR

ANU! LUNDQVISTS TEKN. FABR. VÄXJÖ.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
malzenagrot

EN KOPP
HULTMANS
RENA
CACAO

är det bästa på hela världen!

PARAMINT
PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

GUMMANS Tvättpulver

-de ä'
ändå de'
bästa

MED EN KODAK

KAN SOMMARENS GLÄDJE BEVARAS I BILD. —

ATT FOTOGRAFERA

MED EN KODAK ÄR EJ SVART — RESULTATET DET BÄSTA.

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.

GÖTEBOGR. STOCKHOLM. MALMO.

VARJE GRAMMOPHONÄGARE bör rekvidera vår stora skivkatalog för 1921 över Grammofonskivor. Sändes not 30 öre t. porto. Ens.-förs. av de nya **Parlophon-Ekophonskivorna**.

Spec.: Orkestermusik, Dragspelsmusik. Brilljanta inspelningar. Dagens nyaste melodi finnes alltid hos oss.

Grammofon-Apparater i stort urval till nya bill. priser. Katalog mot 30 i porto.

A.-B. Nordiska Musikaffären, Avd. 20, Göteborg. Stora Nygatan 11, Drottninggatan 83. STOCKHOLM.

SINGER
Hemmets Symaskin

eller Rosarve, som det väl egentligen borde heta, ty ett riktigt paradiset är det av rosor, som hemmets härskarinna med stor och kärleksfull energi trollat fram ur sandgrunden, och härifrån Ljugarnsstranden hämtar konstnären många av sina härliga, färgmättade motiv.

Men vill man riktigt njuta den stämning, som gotländsk kust kan skänka, då skall man fortsätta förbi badstranden några hundra meter bort till Vitvårs lilla fiskläge. Här drömmer kustens ensamma ro full och hel, bränningen sjunger sin rytmiska sång så som den sjungits under århundraden, fiskmåsarna segla i hundratal på långa silvervingar över stranden och långt in över skogen, och det gamla lägets stenfläckta små kojor skimra med varm glans under brännande middagssol.

En kilometer längre bort ligger Fågelhammars udde, och då ha vi nått gränsen för Ljugarns närmaste omgivning. Men Fågelhammar får ingen försumma. Där är "raukarnas" hem framför alla andra på Gotland. Där stå de i mängd ute på udden. Det är som en samling urtidfolk med groteska ansiktsdrag och förvridna skrovliga kroppar, riktiga döderhultare i sten, men mera fantastiska, mera grovhuggna och kantiga. Än ser det ut, som grinade de mot solen, än är det, som samlade de sig till vilt språng skriande i yra och än, som om de uppförde en kaotisk tarantella med havet och måsarna som ackompanjatörer och skogen där bakom som åskådare.

Det kan ha sitt intresse att följa några Ljugarnsfiskare på deras nattliga färd. Fram mot eftermiddagen kunde man se ända till trettio eller fyrtio fiskarbåtar från Ljugarns, från Langbjenne och från Vitvårs lägen nästan på samma gång för sydlig vind stäva utåt farvattnen öster om Närs halvö. Alla seglen voro satta för vinden och flere av båtarna hade tre master.

Är vinden god, spar man på motorbränslet och begagnar vinden, ty den ger vår Herre gratis. Men är vinden ogynnsam, då låter man utombordsmotorn puttra, ty sådana hava numera nästan alla fiskare. Därute, där strömningstimmen gå, lägger man ut sina långa nät och man tänder sina små lanternor för att kunna se varandra under natten och för att varsko de stora skeppen. Men redan, då solen kastar sina första strålar från östra horisonten, äro de små sjöugliga båtarna på återfärd till sina lägen, sina små stenpirar och sina kojor.

Nu hängas näten upp på grenstolparna och strömningen "avbajnes" från näten. Men då kan det lätt hända, att fiskaren gör en ledsam upptäckt. "Kuten" (sälen) har under sina jaktfärder sett det rika viltområdet sprattla i näten utan att kunna komma loss och "kuten", som är en ogrannlaga jägare, har icke kunnat motstå frestelsen, utan ätit upp strömningen, blott lämnande huvudena och trasiga nät som vittne om sina nattliga undervattensjakter.

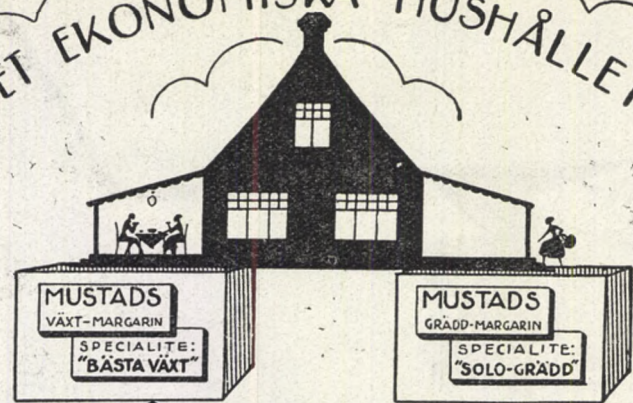
Men redan vid 5- eller 6-tiden på morgonen är strömningen lastad på kärror och bortförd, och det lilla fiskläget står övergivet hela Guds långa dagen, så att den oinvigda kan tro, att det upphört att tjäna fiskerinäringen. Under senaste sommar var fisket vid Ljugarns lägen synnerligen rikligt.

Om man på Etelhemsvägen tager av vid Rovide eller "Rudvier", som generalstabskartan kallar gården strax bortom ett par gamla utomordentligt pittoreska, numera övergivna vattenkvarnar och fortsätter vägen söderut, så kommer man till en trakt, som i älsta tider tydligen varit ett viktigt centrum för forntidens kulturliv. Ett ormdé här intill vägen är numera fridlyst och runt omkring inom ett ganska begränsat område står det ena präktiga kulturmonumentet intill det andra. Sex eller sju stora skeppsättningar, sju eller åtta gravkummel och en domarring ligga alldeles intill vägen vittnande om traktens täta bebyggelse i älsta tider.

Ett par kilometer längre söderut inne i en skog väster om vägen reser sig högst upp emot gran-topparna mäktigt och stort det väldiga "Digur råje" (stora röret), ett storartat gravkummel från bronsåldern med en diameter av ända till fyrtio meter. Detta likasom övriga kummel i trakten är tidigare undersökt av skattgrävare, varför det numera är lägre än det ursprungligen var.

Men tiden lider. Dagens stora stjärna sänker

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET".

(Patent och lagl. registrerat varumärke)

Kr. 2:— Kr. 2:—

VÄRLDENS MEST PRAKTISKA LÄDERARMBAND

KLOCKAN SITTER ABSOLUT STADIGT OCH KAN ICKE GLIDA AV ARMEN

Syddas remmar av bästa engelska kvalité.

Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

ENGROS: SVERIGES URMAKARE A.-B. - STOCKHOLM

GYNNA IDUNS ANNONSÖRER!

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

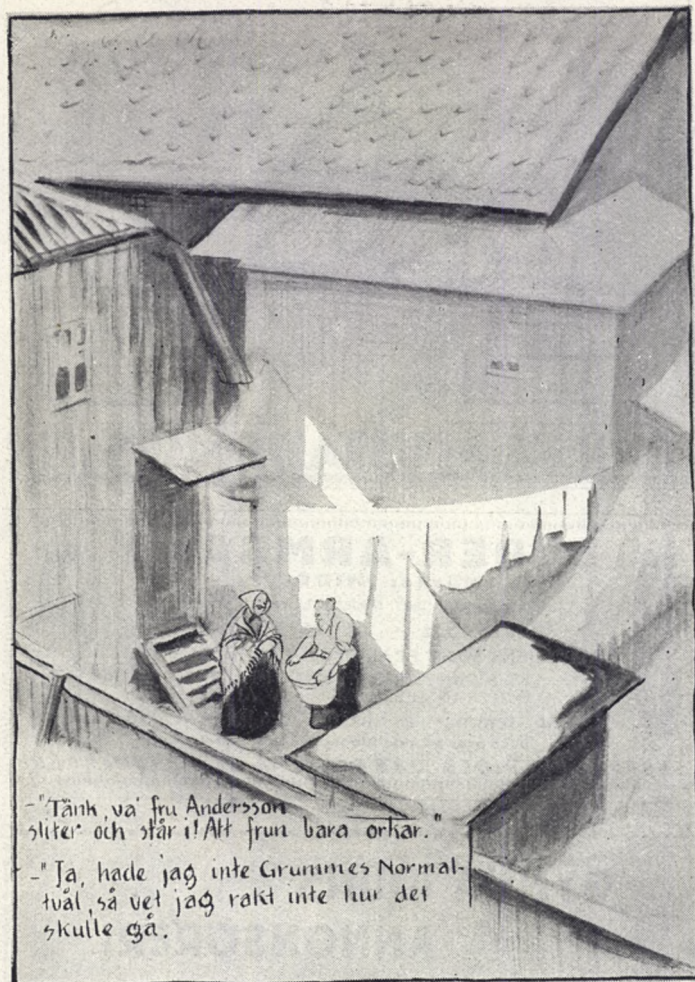
för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Då Ni vill ha något riktigt gott, skaffa Er då en påse

THULE

Dessert- & Likör-praliner.

— "Tänk, va! fru Andersson
sliter och står i! Allt frun bara orkar."
— "Ja, hade jag inte Grummies Normal-
tvål, så vet jag rakt inte hur det
skulle gå."

VOLTA

Elektriska
Bak- och Stekugnar

bekväma, praktiska,
hållbara. I kombination
med s. k. dubbelkokplattor
utgöra de en billig och
särskilt för mindre hus-
håll lämpad köksutrustning.

Lämna ett oöverträffat
bakningsresultat

**ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM**

redan sitt eldklot bakom skogens tandade kuliss. Vi måste återvända till Ljulgarn, till "Gula gården", till fisklägena och badstranden och till en ny dags soluppgång.

Som liljorna på marken.

(Forts. fr. sid. 663.)

inte kunde tala om och som hon nu hoppades slippa ifrån — för alltid.

Se, hon hade aldrig trivts i det där lilla rosentapetserade vindsrummet. Det hjälpte inte att Morbror flyttat till Höjderna och inte syntes till annat än om söndagarna och det hjälpte inte heller att, där en gång den bottenlösa skohögen låg, nu ett vackert dalkarlsur, bemålat med blommor och blad, tickade så sövande och lugnt, Morbror med de förebräende ögonen fanns där ändå liksom alla de gamla trötta, förvridna skorna, som ibland togo form av platta paddor och ringlande ormar.

Men i Elions famn, stödd vid hans starka arm och i en ny omgivning, var hon viss om att hon skulle få glömska och ro.

Och de första månaderna voro, för dem båda so men enda lång ljuv dröm.

Att hans lilla vita blomma, hans egen Edelweiss, inte kunde så mycket som koka en kopp kaffe en gång, brydde han sig alls ej om. I kärlekens rike lever man ju på månsken och dag och just en sådan där liten fin och blomlik varelse, med ett sinne vekt och mjukt som videns grenar, var just något för en man, som var stor och grov och barkad som han.

Men så kom en dag verkligheten och knackade på dörren, först helt sakta, men sedan hårdare och hårdare, och Elion började, helt varligt att försöka forma den mjuka vidjan — efter sin vilja.

Först var det August, som blev sjuk i halsfluss och då bad Elion Edelweiss att hon skulle ta hand om kunderna en stund i boden, medan han gjorde upp om ett skogsköp på kontoret. Ty han visste att hon mycket väl hade reda på var det mesta fanns och vad det kostade.

Men nej, aldrig skulle han få henne att stå innanför disken och expediera en massa obehagliga och otrevliga gubbar, och så grät hon tills att hon började skratta. Då blev Elion rädd och skickade bud till en av grannarna och bad om hjälp. För ensam kunde han rakt inte reda sig med en hysterisk fru, en August i halsfluss, en butik med kunder och en skogspatron som satt inne på kontoret och väntade och svor.

Och så snart Elion såg några av sina vänner, eller mera inflytelserika kunder hos sig, så gick Edelweiss bara och lade sig, förklarande att hon rakt inte *orkade* med allt det där bråket och alla de bullersamma människorna, och det minsta han tog i litet hårt, började den förfärliga gråten och det ändå hemskare skratet igen.

Visst hade det funnits de som varnade honom, innan han gifte sig, de som framhöllo för honom att det kunde aldrig gå med en sådan där liten byråprydnad, som ingenting ville och ingenting kunde och som helst borde ligga i en ask, inlindad i skär bomull. Men han hade mest tagit det för avundsjuka och prat, man hade väl sett förr att kärleken kan förvandla en kvinna och han log en besegrades stolta leende.

Men efter fyra månader var Edelweiss hemma hos far och mor igen i Blåstugan. Hon stod rakt inte ut. Elion var för stor och grov för henne och så bullersam att det surrade i huvudet bara hon tänkte på honom, och alla de där förfärliga människorna, som gingo ut och in i huset, kunde hon inte heller tåla. Medan gubben och gumman Bergman tröstade och lindrade, det bästa de kunde, sörjande över att deras lilla vita Edelweiss fått

Nyhet för köket!

HELIOS ZINKPUTS

snabbaste och verksammaste medel för putsning av zink. Ger **varaktig** glans utan efterputsning med fett, mjölk e. d.

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottninggat. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

PETRIS

ångpreparerade
havregryn och havremjöl
Naturläkemedlets yppersta hjälpmedel.
Läckra och hälsosamma.

SKADEINSEKTERNA

i Edra trädgårdar bekämpas effektivt med hjälp av

COOK'S

Nikotinbesprutningsmedel

Sammansättning:

NIKOTIN
KVASSIA
SÅPA
SVAVEL
M. M.

Säljas av
Frö- & Kemika-
lieaffärer
landet runt.

GENERALFÖR-
SÄLJARE:

TÖRNBERG & Co, Göteborg

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

NISSENS
ÄKTA
BRÖSTKARAMELLER
ALLAS FAVORIT.

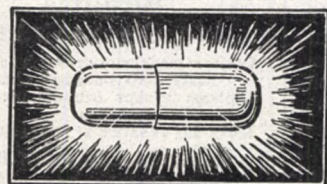
LEVYS LAVENDELTVÅL
kan icke överträffas.
Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY,
M A L M Ö.

Gravvårdar
Bröderna Styrenius
Stenhuggeri A.-B.
VÄSTERVIK
Priskurant på begäran.

Unga tjejer

såväl som gamla, tvätta
bäst med
Tomtens Tvättpulver.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

alstra nerv- och muskelkraft. Undanröja krafnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetsstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franko. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer till pris kr. 4:25 eller exp. portofritt från undertecknade.

Stor kur (10 askar) kr. 38:50.

Liten kur (5 askar) kr. 20:—.

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & Co.,
Göteborg.

damm på sina fina sammetsblad, ty damm och smuts fick ju inte förekomma inom Blåstugans hank och stör.

Med rödkantade ögon och ännu inte fyllda tjuguar drog Edelweiss in i sin vindskammare igen och nu är det fyrtio år sedan dess. Målar Bergman och hans Fina vila för länge sedan under ett fint järnkors uppe på kyrkogården, sedan de i testamentet förordnat om att Blåstugan med täppa skulle tillfalla socknen, mot att den i evärdelig tid tog hand om Edelweiss och höll täppan i gott skick.

Så snart Edelweiss blev ensam i livet flyttade Morbror åter in i Blåstugan, in i lillkammaren innanför köket och blev det han som vårdade sig om den hjälplösa lilla varelsen, i den rosentapetsrade kammaren och blev det även han som att börja med höll täppan som han älskade mer än allt annat i livet i samma skick som den alltid varit.

Det blev även för honom, med den alljämt klara blicken men med det då snövita skägget, som Edelweiss i sina ljusa stunder biktade sin själ.

"Se morbror", klagade hon, "jag har alltid vetat att jag handlat orätt, från det jag var liten som så. Och jag visste att du såg — att jag visste det och därför hatade jag dig. Jag var inte alls så klen och svag som jag fick folk att tro att jag var och dum var jag inte heller. Du vet ju själv att allting flög på mig i skolan, så det var ju inget svårt alls, men arbeta, det var det värsta jag visste. Och så ville jag, ja du förstår, liksom alltid vara för mer än alla andra. Men hade jag lutat i täppan, eller mjölkat kon, eller suttit i vävstolen, så hade jag ju blivit som alla andra, och det ville jag inte.

Säg, tror du att Gud kan förlåta mig, säg tror du det?" kom det alltid till sist som ett ångestskri och i de flesta fall föll mörkret åter över henne igen och hon började sin vanliga vandring, av och an i sin lilla kammare, medan hon knackade och slog med käppen, för att slå ihjäl alla de där vidriga paddorna och ormarna som kommo fram ur skohögen, i hörnet bakom klockan.

"Stackars liten, stackars liten", mumlade Morbror och sökte lugnande stryka henne över pannan. "Du räddade inte för att du var så ljus och fin och så silkeslen i hyn och inte heller att du hade en far och en mor som aldrig tvingade dig till det du inte ville, så vår Herre kan nog inte döma dig så hårt."

Då kunde det hända att hon såg upp ett ögonblick, hejdande sig i sin ormjakt: "Ja, men morbror, jag visste alltid själv att jag gjorde orätt, men — jag gjorde det ändå."

Nu vilar även Morbror på kyrkogården under en kulle med en stor lavendelbuske på och "Levemansänkan"* har fått Blåstugan upplåten åt sig och sina fem smättingar av socknen mot att hon sköter väl om "gumman Edla" och håller täppan i skick.

Och kommer du in och undrar på det där knackandet du hör i taket, så får du veta att det är en liten gumma som går omkring och slår med en käpp för att hon tror sig ständigt förföljd av ormar och paddor, men som annars är det snällaste som finns och att barnen inte äro ett smul rädda för henne.

"Se", säger Levemansänkan, som besitter en hel del livsfilosofi, "hon heter egentligen Edelweiss och som en lilja på marken, har hon levt fram sitt liv, hon har varken sått eller skördat, eller spunnit eller vävt, men fått allt vad hon kan önska ändå och det skulle ju vem som helst kunna bli litet tokig av. Men när hon väl kommer ur den skärseld, som hon nu går och trampar i, så hjälper nog vår Herre henne tillrätta, det är jag då viss om.

Förresten var hon en gång gift med Elion Borg, gamle patron, ni vet, men det gick nu inte alls", tillägger hon därpå, helt omotiverat.

* En hustru som blivit övergiven av sin man.

Ömtålig hud

Genom sina för huden välgörande ingredienser, äggula och lanolin, är Ovicula-tvålen en balsam för ömtålig hud.

F Pauli's
OVICULA
(ägg) - tvål

Det kan aldrig nog påpekas att

ALFA KO

ARBOGA-Fabrikens högsta märke är af all margarin den förnämsta.

Ekströms
Jästmjöl

ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK.

Kungsörs

INKOKNINGSPPARATER

Finnas i alla järn- och besättningsaffärer.
A.-B. Kungsörs Bleckkärlfabrik, Kungsör.
 Drottninggatan 20. Stockholm.

kort uppkok. Den avsmakas och hålles upp i karott att kallna. Äggvitorna vispas till hårt skum, sockret nedröres försiktigt, och marängen spritsas genom klipt strut ut över krämen. Denna sättes därefter in i svag ugnsvärme, tills marängen fått ljusgul färg. Krämen serveras med gräddmjölk.

INSTRUMENTET.

Berättelse av R. T.

Jonas var dräng på stora herrgården och en präktig karl, förresten. Han arbetade och stod i varenda dag och tänkte bara gott om alla människor. Mycket arbete föll på Jonas del, ögonen voro stora och göromålen många. Men förhållandet mellan husbonde och tjänare var det bästa möjliga, och därför gick arbetet lätt och glatt.

Jonas hade en stor beundran i livet, och det var husan Ester. För honom var ett tillfälligt möte en ren högtidsstund. Men gränsen var skarpt markerad. Ester var nådig fruns allt i alla och hade jungfru under sig. Ringast i tjänares grad var Jonas, dock var han vänlig och trogen som få. Till att börja med hade nog Ester visat sig styv och morsk. Hon hade gjort sin beundrare stor sorg, då hon ej ville hava minnesgåvan han utvalt åt henne. Hon tyckte inte om billig grannlåt, hade hon sagt. Och Jonas, som hade tyckt, "för-gär mig ej" broschén var både väcker och talande nog, lät den med tungt hjärta försvinna ur världen. Men detta var nu för ett par år sedan. På sista tiden hade Ester visat sig mildare och vänligare.

Vad man än kunde säga om honom, nog var han snäll och hjälpsam. Inte alls grov och näsvis som andra, det måste hon säga. Och husbondfolket de talade ju så gott om Jonas, så det var en ren fröjd att höra. En dag bjöd Ester sin trogne vän på kaffe och var då så vänlig och glad. Denne kunde knappast se sig mätt på det kära vackra anletet och de prydliga ljusa kläderna. Hon var nästan lika grann som herrgårdsfröknarna själva, fastän de voro ju förstas ändå vackrare. Jonas tyckte allt, att Ester var, som ett karamell-märke så fin, men patrons fröknar, de voro nästan som änglar i skyn. Den kaffestunden var härlig, det tyckte Jonas. Och vad mycket nytt, som han fick se och höra genom Ester. Denna beundrade ju också husbondfolket och berättade för sin tacksamme åhörare om livet däruppe i de stora rummen. Hur glatt och ljust det oftast var, hur vackert och fint fröknarna kunde arbeta, både måla och sy. (Forts.)

Till hjälp och nytta i hemmet!

VARJE husmoder vet att en stor del av hennes tid upptages av omvårdnaden om familjens kläder och hon uppskattar därför värdet av en god och lättskött symaskin. De mest lätt- och tystgående, som finnas, de mest praktiska, välbyggda och för alla ändamål användbara äro

Husqvarna Symaskiner

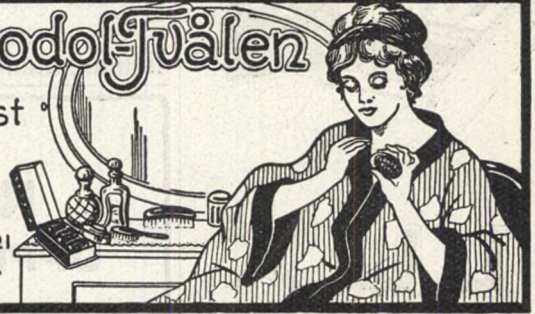

Husqvarna Symaskiner äro de enda, som tillverkas inom landet. Återförsäljare på alla större platser. Förmånliga avbetalningsvillkor.

Florodofjvålen

Endast den!

PARFYMERI FLORA GEFLE

ASTRA-MALTOS

anses av framstående auktoriteter som det bästa kraftmedlet, då det gäller att tillföra organismen lättsmälta kolhydrat. Rekommenderas därför av läkarna för **späda barn och digivande mödrar i alla åldrar.**

Pris 1/1 burk 3.25, 1/2 burk 2.—

Fås å apotek, sjukvårdsaffärer m. m. Bruksanvisning medföljer.

Vid **Blodbrist och allmän Svaghet är**

IDOZAN

Mest effektiva järnmedicin.
5 gånger kraftigare än andra liknande preparat.
Överraskande resultat.
 Förordas av många läkare.
 Fås på alla apotek.
A.-B. FERROSAN, Malmö.

Glöm ej vid landsflyttningen medtaga några paket av **SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS** torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specialaffär.
OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Mors största stolthet

är hennes friska och livliga, av hälsa och kraft strålande barn. Även om hon är i det beklagansvärda tillståndet att icke kunna amma sitt barn, kan hon likväl genom artificiell näring glädja sig åt sitt barns välbefinnande. Då ofta nog kommjölk eller havresoppor och liknande, icke bekomma barnet väl, bör hon utan betänkannde kunna giva sitt barn en soppa av

NESTLÉ'S BARNMJÖL

ett under generationer välkänt mjölkpulver, framställt av bästa Schweizermjök med tillsättning av socker och rostade pulveriserade veteskorpor.

PELLERINS

Växtmargarin "Extra Växt"
 Gräddmargarin "Högsta märket"

hävda alltjämt sitt anseende som marknads förnämsta margarinfabrikat.

Kgl. Hovleverantör.

VICTORIAS

LAVENDEL TVÅL

FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvirera prover genast. Riksst. 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Stihl. (Vid Slussen.)

Kvinnlig charm ersätter skönhet

En vacker hud och kropp bör ligga i varje kvinnas intresse att skaffa sig och underhålla.
SKÖNHETSMEDEL AV HÖGSTA RANG:

Endast förstklassiga fabrikat föras.

Syster Ellas hudcrem, förnämsta skönhets salva. Bör användas av alla. Pris kr. 2.50.

Syster Ellas särsalva, inneh. 45 % burrows lösning, verksamt medel mot eksem, kyl- o. brännskador, röd, närlig hud. Pris kr. 3.—

Syster Ellas fräken-salva, inneh. salter som absorbera i solluset förekommande kemiskt verk-samma strålar, bästa medel mot leverfläckar, solbränna etc. Pris kr. 4.—. Vid svårare fall bör Duchess fräkenvatten användas. Pris fl. kr. 3.—.

Couleur Naturelle bästa medel mot grått hår. Genom användande av detta medel erhålles en proper naturlig färg å hår och skägg. Pris fl. kr. 4.50.

Hämoes Hårkultur kr. 3.50.
 Näsoformaren "Zello". Osköna formel bortarbetas smärtfritt. Pris st. kr. 12.—.

Creme Ravisante frambringar faste och fylliga kroppsformer. Pris kr. 4.50.

Capillator, borttager smärtfritt misspryadande hårväxt. Pris kr. 5.—.

Hulle de Teint Frais (Hyrenovator) borttager finnar, pormaskar o. orenheter på ett behagligt och effektivt sätt. Pris fl. kr. 3.50.

Eau de Frisure (Lockhårvatten) frambringar vägigt och lockigt hår. Lockar med detta medel och pappiljötter utslätas ej i det blåsigaste väder. Pris fl. kr. 3.50.

Smink högsta kvalitet, i askar om 8 olika stänger. Pris ask kr. 4.—.

Herbas fotkur, förnämsta medel för fötternas vård. Verksamt mot ömma och svullna fötter, liktornar, valkar, ledknölar, kylskador, nageltrång och fotsvett. Pris ask kr. 2.50.

Magasin Special
 Specialaffär i Sjukvårds- Förbands- och Kosmetiska artiklar

BERIDARLENSGAT 25 (HÖGSET AV NÄRMELEN) VESTERLÄNGOGATAN 46 BIRGER JÄRLEG 9 (PASSAGEN) STÖCKERHOLM

IDUNNS PAPPER

GRANSHOLMS FIMPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - - GEMLA - - ANLAGT 1803
 Specialbruk för finare papperssorter.

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

Tvätta

med

LUX

(FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNÄ)

Icke såppulver - icke riven tvål - utan egendomliga elfenbensvita flingor med underbar verkan.

KRYMPER EJ YLLE! SKADAR EJ SIDEN!

Glasservis

ritad av konstnär
5 duss. glas

Pris 127:—

WIKMAN & WIKLUND

Flemminggatan 17, Stockholm
Telefoner: Namnanrop

De bästa skönhetsmedlen.

Värda Edra tänder med

"ETA TANDPULVER"

som snabbt borttager den gula och svarta avsättningen av tandsten, så att de fulaste tänder bli snövita och vackra. Pris 3:25. Nyhet!

Värda Edra händer med

"ETA HANDHYLSTER"

pris per par jämte 1 tub "Eta vax" 8:50. Bästa medel till att få vackra, vita och mjuka händer. Nyhet!

Fot- och armsvett bottages med

"ETA FOT- OCH ARMBAD"

som borttager fot- och armsvett och onödiggör de fula armlapparna och skonar dräkten för svett. Pris 2:50 pr ask med pensel. Nyhet!

Utförlig bruksanvisning medföljer.

Aterförsäljare antagas överallt. Preparaterna sänd. pr post + porto från

ETA VARUDEPOT,
Hälsingborg 3.

Ensamförsäljare för Sverige.

HAR NI SOMMARBOSTAD?

ÖSTERSKÄR

Rikstelefon 227 01

ÖSTERSKÄRSKONTORET, Drottninggatan 50

Allm. 23 41, kl. 9-3

Tusenden gå brydda för bostad. Tiden hastar, vad som skall göras, måste göras nu. Goda råd äro därför välkomna.

En plats åt skärgårdssidan, som framför andra erbjuder vackra tomtidyller, är Österskär. Här finnas tomter med flerhundraåriga ekar, björk- och barrskogshagar, passande för lantliga hem och stugor. Här finns det som sökes, land, sjö och härlig, stärkande skärgårdsluft.

Österskärskontoret, som mer än 15 år hjälpt 100-tals personer till trevna tomter och hem, lämnar fortfarande beredvilligt råd och hjälp åt dem, som önska sig skärgårdstomt och villa eller liten stuga. För att underlätta lämnas marken mot mindre betalning, lång amortering, lätta terminer, t. o. m. 100 kr. pr kvartal, om så behövs. Besparande byggmetoder göra kostnaden blott hälften av Stockholmstraktens vanliga, varpå kan vinnas mer än tomt.

Reflekerande tillrådas snarast vända sig till kontoret, som ordnar till det bästa. Förslag finnas från små sportstugor upp till 4-5 rumsvillor, bl. a. vinterbonad, tegeltäckt villa i allmogestil, rum och kök, rymlig veranda, från 3,000 kr. Utbyggd till vardagsrum, kök och hälgstuga c:a 5,000 kr., med bästa lägen å Österskär.

I dem bor Ni bekvämt och varmt. Vackraste lövhagar och kringliggande trädgårdsjord äro under uppstyckning, och inbjudas reflekterande bese desamma. Här om någonstädes, gives tillfälle få tomt och villa. Allt beror på Eder! Sjötomter finnas även kvar.

Lämpligt tåg till Österskär (vid Trälhavet, strax utom Waxhöv) avgår söndagar från Stockholms Ö. 10.50 f. m., återvänder 3.33 e. m. Vardagar 3.20 e. m. Tåget mötes i Österskär efter överensvämler med

NY UPPLAGA

av

CARL LARSSONS

Praktverk

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 färgtrycksplanscher
med text av konstnären

Inbundet i vackert
crème-färgat band

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd
likvid i postanvisning,

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

"FINESS"

A B
ÖREBRO
SKOCREAM
ÖREBRO

Annonsera i Idun!

PATENTERADE ELEKTRISKA FLUGFÅNGAREN "EFFEKTIV"

Denna flugfångare är den mest effektiva som finnes i marknaden. Den inskrivas i den elektriska lampkontakten som en vanlig glödlampa varefter strömmen skruvas på. Den elektriska strömmen i pelaren utövar en för flugan sövande dragningskraft som oemotståndligt drager henne mot densamma, där hon ögonblickligen bedövas och faller ned med den i vatten fyllda skålen och dränkes.

Som apparaten icke är strömförbrukande blir den i längden billigare än andra flugfångare.

OBS! Apparaten får ej vidröras med något ledande föremål, emedan proppen, då springer sönder.

Pris pr styck kr. 4:50.

Svenska Störessystemet

N:a Smedjeg. 26, Stockholm
Strax vid Hamng. Riks 26 80

Lagerförsäljning av prima
kolonialvaror till partipris

Angr. Kaffe utmärkta sorter till 1.74, 1.92, 2.36 pr kg.; The 2.95 och 4:90; Cacao, ypperlig kvalitet 2.20; Havregryn 57 öre; Makaroner 1.58. Specier och konserver väsentligt lägre än i handeln. Endast redbara varor. Omsorgsfull expedition.

Oatine

OM ER HY ÄR ÖMTÅLIG

och icke kan tåla tvål och vatten, så begagna *Oatine-havre-crème*. Den icke blott läker huden, men bidrar också till att ny hud ständigt bildas genom *Oatine*-behandling.

Oatine rensar huden, blott man lätt gnider in den och torkar av ett ögonblick därefter. Porerna öppna sig, och huden blir elastisk, smidig och mjuk, och hyn blir klar, sund och frisk.

Oatine är vällyktande, snövit och angenäm att använda och bör därför aldrig saknas på ert toalettbord.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

